Vlaams Parlement

vergadering **C56 – LEE7**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

van 9 november 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aankondiging van gerichte maatregelen om de vossenpopulatie beter te bestrijden
- 46 (2010-2011)
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de zogenaamde vossen-problematiek
- 2360 (2009-2010)
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over maatregelen om de vossen-populatie te beheersen
- 15 (2010-2011)
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de problematiek van de zomerganzen
- 24 (2010-2011)
Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de nieuwe beleidsvisie over de omgang in Vlaanderen met grof wild
- 2494 (2009-2010) 5

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de saneringsvergoeding voor eigen waterwinners
- 294 (2010-2011) 22

Vraag om uitleg van de heer John Crombez tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de grondwaterwinning in de duinen op het grondgebied van de Koninklijke Golfclub Oostende in De Haan
- 302 (2010-2011) 23

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de sanering van vervuilde schoolterreinen
- 309 (2010-2011) 26

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een stand van zaken met betrekking tot de aanpak van de erosieproblematiek
- 318 (2010-2011) 29

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de noodzaak aan natuurvergunningen voor het verwijderen van invasieve exoten
- 319 (2010-2011) 32

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyssens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over subsidies voor rioleringsdossiers
- 346 (2010-2011) 34

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de omzetting van de beleidslijnen inzake geurhinder in regelgeving
- 348 (2010-2011) 36

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de noodzaak van een plan-MER voor de uitvoering van het Masterplan 2020
- 373 (2010-2011) 43

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyssens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een betwisting tussen de Vlaamse Milieumaatschappij en de grindsector omtrent vuilwaterheffing
- 410 (2010-2011) 46

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het instellen van twee inbreukprocedures door de Europese Commissie tegen België wegens de niet-naleving van de Europese regelgeving door Vlaanderen
- 422 (2010-2011) 48

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse bijdrage aan de Fast Start Financing in uitvoering van het Kopenhagenakkoord
- 424 (2010-2011) 50

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de werking van het Milieuhandhavingscollege
- 425 (2010-2011) 52

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aankondiging van gerichte maatregelen om de vossenpopulatie beter te bestrijden
- 46 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de zogenaamde vossenproblematiek
- 2360 (2009-2010)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over maatregelen om de vossenpopulatie te beheersen
- 15 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de problematiek van de zomerganzen
- 24 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de nieuwe beleidsvisie over de omgang in Vlaanderen met grof wild
- 2494 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag dateert al van 28 juli 2010 en dus zullen bepaalde passages ongetwijfeld achterhaald zijn. Er is ook een passage die niet klopt, maar dat werd mij al duidelijk gemaakt bij mijn eerdere vraag over het niet onontvankelijk verklaren van schadeaanvragen.

Het is goed dat deze vragen hier vandaag aan bod komen, na de toch wel geslaagde en bijwijlen bitsige hoorzitting over de jachtproblematiek. Omdat we straks ook de resoluties hierover zullen bespreken en erover zullen stemmen, is het niet oninteressant om de mening en visie van de minister te kennen. Wegens onze lange agenda zal ik mijn vraag een beetje inkorten. Iedereen weet ondertussen wel al waar het over gaat, want we hebben het hier al uitgebreid over gehad tijdens de hoorzittingen.

In mijn oorspronkelijke vraag heb ik de focus gelegd op drie zaken. Het is zo – en dat is ook gebleken tijdens de hoorzittingen – dat er steeds meer klachten en meldingen zijn bij gemeentebesturen van diverse gemeenten in Vlaanderen. De laatste 20 jaar is de vossenpopulatie enorm toegenomen en de maatregelen die nu bestaan om de vossen te bestrijden, zijn volgens onze fractie onvoldoende. Ik heb in mijn vraag een overzichtje gemaakt, iedereen heeft dat kunnen lezen, van de maatregelen die beschikbaar zijn in onze buurlanden. Het gaat onder meer over bejaging gedurende het hele jaar, over bejaging 's nachts met kunstlicht, over burchtbejaging en zo meer.

In Vlaanderen is de jacht geregeld in het Jachtopeningstijdenbesluit en het Jacht-voorwaardenbesluit. Beide besluiten wegen volgens ons absoluut niet op tegen het arsenaal aan maatregelen in onze buurlanden en ze bieden geen afdoende mogelijkheden om de schade door de vos te beperken.

Minister, in juli hebt u een persbericht verspreid waarin u erkent dat er een probleem is met de toenemende vossenpopulatie. U hebt een brief gestuurd naar de gemeenten met meer uitleg over de bestaande maatregelen en u kondigde ook een voorbereiding aan van een aanpassing van het Jachtvoorwaardenbesluit om met gerichte maatregelen de vossenpopulatie beter te beheersen. U schreef in het persbericht: "We moeten de toenemende klachten ernstig nemen, het advies van alle betrokken partijen inwinnen en tot een evenwichtige oplossing komen. Er is nood aan gerichte maatregelen. Mijn diensten bereiden daarom specifieke

aanpassingen aan het Jachtvoorwaardenbesluit voor. De beslissings- en adviesprocedure die aan de bijsturing voorafgaat, zal in het najaar gebeuren. Tegelijk bekijken we welke rol de gemeenten in dit dossier kunnen spelen."

Uiteraard is onze fractie tevreden dat u blijkbaar bereid bent om maatregelen te nemen ten aanzien van de vossenbestrijding en wij vragen een effectieve bestrijding. Het probleem is bekend. De bestaande maatregelen zijn niet afdoende. Dus is het tijd om te handelen.

Minister, mijn vragen zijn dan ook de volgende. Wat bedoelt u met "gerichte maatregelen om de vossenpopulatie beter te beheersen"? Behoren ook de uitbreiding van de jacht en maatregelen zoals in het buitenland daartoe? Welke aanpassingen aan het Jachtvoorwaardenbesluit worden door u voorgesteld? Hoe zit het met het tijdspad? Kunnen tijdelijke extra maatregelen ter bestrijding van de vossenpopulatie worden ingevoerd?

De heer Bart Martens: Minister, collega's, ook mijn vraag dateert van de zomervakantie en kwam er naar aanleiding van het persbericht dat u eind juli hebt verstuurd. Eind juli ontvingen ook alle gemeentebesturen in Vlaanderen een brief over de "regulering van de vossenpopulatie". Daarin stelde u dat u vanuit verschillende kanten signalen kreeg dat het huidige Jachtvoorwaardenbesluit inzake de bestrijding van de vos, niet meer zou voldoen "om de schade door de vos te beperken, de populatie te regelen of efficiënt te bestrijden". Als gevolg daarvan had u uw diensten de opdracht gegeven om een aanpassing van het Jachtvoorwaardenbesluit voor te bereiden.

Nog voor het zomerreces had u al aangekondigd dat u een enquête zou organiseren om de overlast, veroorzaakt door de vos in Vlaanderen, in kaart te brengen. Blijkbaar waren de resultaten van die enquête van dien aard dat u zich genoodzaakt zag om "niet-generieke maar gerichte maatregelen" te treffen.

Ook in het licht van de hoorzitting die we 2 weken geleden hebben gehouden, doet dit toch wel enkele vragen rijzen. De vos is immers een regulier, ja zelfs een waardevol onderdeel van het ecosysteem. De vos rukt op, zo wordt gezegd, maar eigenlijk gaat het om een terugkeer van de vos – zo heb ik het toch begrepen uit de hoorzitting. De vos had hier vroeger ook zijn plaats in het ecosysteem aangezien zijn normale dieet bestaat uit muizen, ratten en wilde konijnen. De vertegenwoordiger van de Boerenbond wist ons 2 weken geleden nog te vertellen dat schade door de vos alleszins niet voorkomt in de landbouwsector. Eerder integendeel, de vos zorgt ook voor het bestrijden van wilde konijnen en ander wild dat schade aanricht aan landbouwgewassen.

De vos is een natuurlijke predator en dus te beschermen, niet het minst aangezien dit jaar het jaar van de biodiversiteit is. U hebt dat prachtig kunnen afsluiten, minister, in Nagoya in Japan. Ook de 'Countdown 2010'-campagne loopt in principe dit jaar af, en die had als bedoeling het verlies aan biodiversiteit te stoppen.

De brief aan de gemeentebesturen maakt echter enkel melding van de vos als veroorzaker van schade en gaat volledig voorbij aan zijn nuttige bijdrage aan het ecosysteem. Een stijgend aantal meldingen van schade door vossen, want het valt uiteraard niet te ontkennen dat de vos af en toe wel een kippetje lust, kan een gevolg zijn van meer incidenten met vossen, maar ook van een betere registratie van die incidenten. In het recente verleden werden er immers meldpunten opgericht over vossenschade onder meer via een samenwerking van gemeentebesturen, de provincie West-Vlaanderen, de Hubertus Vereniging en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).

Maar zelfs als het aantal incidenten met vossen zou toenemen, is het nog zeer de vraag of de oplossing erin bestaat om de vos ook meer te bestrijden. Er bestaan immers eenvoudige, betaalbare en duurzame middelen om vossen uit kippenhokken te weren. Dat hoeft niet een soort van concentratiekamphek te zijn dat buiten de kippenren wordt opgesteld, maar het kan ook al door gewoon te voorzien in een nachthok, want als de kippen 's nachts op stok gaan in een afgeschermd hok, zal de vos er niet bij kunnen. Concrete tips zijn te lezen op de website

van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Ze zijn trouwens ook te lezen in de brochure die Natuurpunt daarover heeft uitgebracht. Het promoten van deze kipvriendelijke basistips lijkt dan ook zinvoller dan het gewapend ingrijpen op de vossenpopulatie.

We zijn in de hoorzitting trouwens te weten gekomen dat uit diverse wetenschappelijke publicaties blijkt dat het effect van ingrijpen op de vossenpopulatie slechts van tijdelijke aard is. Het vangen en doden van vossen heeft eigenlijk geen zin. 60 percent van de welpjes sterft al in het eerste levensjaar. Een uitgebreide bejaging kan ervoor zorgen dat de welpjes langer overleven en de plaats van verdreven vossen gaan innemen.

De commissiesecretaris bezorgde ons gisteren een recent onderzoek van het INBO. Dat toont aan dat uitbreiden of verschuiven van de jachtperiode ingaat tegen het principe van de weidelijkheid, dat door de jagerij toch hoog in het vaandel zou worden gedragen, en zal zorgen voor meer conflict- en onveiligheidssituaties.

Volksgezondheid komt in deze commissie ook regelmatig aan bod. Op dat vlak kunnen we zelfs het omgekeerde vaststellen: meer intensieve bejaging van de vos zal een verhoogde ruimtelijke mobiliteit van de vossen tot gevolg hebben en de verspreiding van de vossenlintworm doen toenemen. Die vossenlintworm komt vooral voor in Wallonië en Oost- en Centraal-Europa. In Vlaanderen zijn er amper gevallen bekend. Een vertegenwoordiger van het INBO deelde deze informatie mee op de hoorzitting. Intensieve bejaging zorgt ervoor dat de vossen grotere afstanden afleggen zodat de lintworm zich beter kan verspreiden.

Minister, welke gemeenten hebben aan de enquête meegewerkt? Wat zijn de resultaten? Gaat het om systematische en in kaart gebrachte waarnemingen? Hoe worden die waarnemingen gerelativeerd, want tien gespotte vossen zullen zelden tien verschillende exemplaren zijn?

Op welke gegevens bouwt u verder om te besluiten dat er in recente jaren een stijging is van de schade door vossen? Gaat het hier niet om een stijging van het aantal meldingen? Gaat het hier om een werkelijk vastgestelde tendens of om perceptie?

Hoe definieert u de toegebrachte schade aan neerhofdieren door vossen? Hoe valoriseert u die? Zijn daar cijfers over beschikbaar? Wat is de economische impact van de schade door de vos versus zijn economische baten? Hij heeft namelijk een functie als natuurlijke predator van knaagdieren. Wat zijn ‘voldoende maatregelen’ om de kippen te beschermen? Hoe zult u die ruimer promoten?

Waarom focust uw communicatie eenzijdig op de schade aan neerhofdieren door de vos, en niet op zijn rol en functie in het ecosysteem?

Kunt u bevestigen dat een grotere ruimtelijke mobiliteit van vossen niet wenselijk is met het oog op de volksgezondheid en meer specifiek de verspreiding van de vossenlintworm?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, de twee collega’s spreken vanuit een totaal andere invalshoek. Mijn vraag is ingegeven door een persbericht van 27 juli 2010 en werd toen ook ingediend. Ik heb de discussies in deze commissie echter niet kunnen volgen door de besprekingen inzake de interne staatshervorming in een andere commissie, ze vielen op hetzelfde moment.

Minister, ik verwijs naar mijn vraag van 10 november 2009, ongeveer een jaar geleden. Daar stelde u dat er een uitgebreide wetenschappelijke adviesvraag werd ingediend bij het INBO. Ik heb vernomen dat het INBO deelnam aan de hoorzittingen en toelichting gaf.

In het persbericht van 27 juli 2010 deelde u mee: “De jongste maanden neemt het aantal meldingen van vossen die schade aanrichten aan neerhofdieren, zoals kippen en ganzen, toe. Daarom heeft Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege de gemeenten een brief gestuurd met meer uitleg over de bestaande maatregelen. Zij bereidt

tevens een aanpassing van het Jachtvoorwaardenbesluit voor om met gerichte maatregelen de vossenpopulatie beter te beheersen." Ik zal het hele persbericht niet voorlezen om tijd te winnen.

Ik wil de vorige spreker tegenspreken. Hij komt wel uit een grootstedelijk gebied: ik weet niet of daar vossen leven. Misschien zitten er onder uw partijgenoten wel enkele sluwe vossen. De sluwe vos is onzichtbaar. Hij is er al vóór u er bent. Op het platteland zijn er geen sluwe vossen. Ik spreek niet alleen over mijn regio, maar over de ruime omtrek. We horen regelmatig, onder meer via de pers, dat er vossen gesignaleerd zijn. Het gaat niet om één of twee vossen, maar om tien, vijftien of twintig. Ze kunnen voor problemen zorgen voor de mensen en voor de volksgezondheid.

Minister, leverde de studie van het INBO informatie op om het beleid met betrekking tot de vossen in Vlaanderen te wijzigen? Welke specifieke aanpassingen aan het Jachtvoorwaardenbesluit dringen zich op? Ziet u een mogelijkheid om het aantal vossen te beheersen door jagen bij nacht toe te laten, aangezien de vos een nachtdier is en zich overdag weinig vertoont?

Dan kom ik nu tot mijn tweede vraag om uitleg. Minister, we stellen vast dat in onze contreien – daarmee bedoel ik niet Antwerpen, maar de hele kust van De Panne tot Knokke-Heist, en tot 10 en zelfs 20, 30 kilometer landinwaarts – de canadagans enorm talrijk is. Bovendien plant ze zich zeer snel voort. Ik heb dat niet onderzocht, specialisten hebben dat vastgesteld. Niet alleen de aantallen zijn de laatste jaren enorm toegenomen, maar ook het verspreidingsgebied van deze gans bestrijkt nu heel Vlaanderen, vooral geconcentreerd in de kuststreek.

De Canadese gans wordt in Vlaanderen beschouwd als een bejaagbare soort met een jachtopening. Het gaat hier nochtans duidelijk om een exoot, want oorspronkelijk komen ze uit Noord-Amerika. Een terugdringing van de populatie is absoluut noodzakelijk om stelselmatige schade aan landbouwgewassen te voorkomen. Bovendien richten de Canadese ganzen niet alleen een enorme ravage aan in de landbouw, ze gedragen zich als de meest agressieve broedende soort in Vlaanderen. Deze ganzen stellen in hun territorium een grote agressiviteit tentoon tegenover andere watervogels. In Nederland wordt de canadagans trouwens nu al beschouwd als een exoot. Door zijn aanpassingsvermogen en zijn agressieve gedrag hoort hij dus niet thuis in het Vlaamse landschap. Indien de canadagans in de wetgeving zou worden omschreven als een exoot, kan de bestrijding en het afschot van deze soort op een veel vlottere manier gebeuren.

De bastaard- of boerenganzen zorgen voor enigszins dezelfde problematiek. Hoewel de bestrijdingsmogelijkheden van deze bastaard ruim zijn, blijkt zijn wetenschappelijke naam Anser anser te zijn. Dit is de wetenschappelijke naam voor de grauwe gans. Het is duidelijk dat tegenstanders van de jacht, of jagers die twijfels hebben, zich achter dit aspect verbergen om op deze ganzen geen bestrijding uit te voeren. In een aantal wildbeheereenheden (WBE) is er geen probleem omdat er duidelijke meldingen gebeuren vooraf, doch niet alle jagers zijn actief in een WBE. Deze ganzen richten ook zeer grote schade aan. In dezen zou een duidelijke houding van de overheid naar deze soort heel belangrijk kunnen zijn. Jagers melden mij dat indien er geschoten zou kunnen worden, men dan van op een langere afstand en op een efficiëntere manier aan bestrijding zou kunnen doen. Ook dit is blijkbaar in Nederland toegelaten en hier niet.

Minister, bent u op de hoogte van deze problematiek? Ziet u een mogelijkheid om in de wetgeving de canadagans te beschouwen als een exoot? Kunt u duidelijkheid geven over de bestrijdingsmogelijkheden van de bastaardganzen/boerenganzen?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: We hebben het al gehad over de vossen en de zomerganzen, maar ook de everzwijnen zorgen voor heel wat problemen, zeker in de Limburgse bossen. Dat is

een probleem dat niemand nog kan ontkennen. Ik wil in dit verband wijzen naar de studiedag die is georganiseerd met de actoren die actief zijn op het vlak van de everzwijnenpopulatie, zoals het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Hubertus Vereniging Vlaanderen enzovoort. Het is niet 5 voor 12, maar eerder 5 na 12, aldus deze organisaties. Er moet dan ook dringend iets gebeuren.

Minister, wat de everzwijnenpopulatie betreft, heb ik al een vraag om uitleg ingediend in deze commissie op 5 januari. Nadien heb ik nog een schriftelijke vraag ingediend waarop u antwoordde dat u in het voorjaar 2010 zou starten met een nieuwe beleidsvisie over de omgang in Vlaanderen met grof wild. U kondigde aan dat alles in volle ontwikkeling was. U zou overleg plegen met alle sectoren die actief zijn op dat gebied zoals de jachtsector, de landbouwsector enzovoort.

Een tweetal weken geleden was er een heel interessante hoorzitting over deze problematiek. Het verbaasde me toen dat er duidelijk werd bevestigd dat er momenteel nog altijd geen beleidsvisie grof wild is voorgelegd aan de jachtsector en aan de landbouwsector. De sectoren hadden weliswaar gehoord dat het ANB al een aantal maanden bezig was met een voorontwerp, maar zij zijn daarover nog altijd niet gecontacteerd.

Het is heel belangrijk dat die visieontwikkeling er zeer snel komt. Hoever staat het met het ontwerp van beleidsvisie over de omgang in Vlaanderen met grof wild, waaronder de everzwijnen? In welke mate is die beleidsvisie uitgewerkt?

Zijn er gesprekken geweest met de betrokken actoren – zijnde de jachtsector en de landbouwsector – over uw ontwerp van beleidsvisie? Vorig week nog vernam ik dat men in Limburg zou starten met een proefproject. Hoever staat het daarmee? Wanneer zal dat project worden opgestart? Hoe ziet men dat concreet?

Wanneer zult u overleg plegen met de verschillende actoren? Wanneer zullen alle actoren samen aan tafel gaan zitten?

Indien er al gegevens bekend zouden zijn over dat proefproject, zou ik daar graag meer over vernemen.

Is de nieuwe beleidsvisie over de omgang in Vlaanderen met grof wild, die werd aangekondigd voor het voorjaar van 2019, al gefinaliseerd? Zo ja, zijn er reeds concrete voorstellen tot eventuele aanpassing van de huidige regelgeving over de jacht? Ik denk dan aan het Jachtvoorwaardenbesluit, waar een aantal aanpassingen nodig zijn. Ik wil ter zake verwijzen naar wat de collega's uit Nederland tijdens de hoorzitting hebben uiteengezet. Zij hebben een zeer goed en adaptief beheer waarmee zij de everzwijnenpopulatie in toom kunnen houden. Ze zijn al vele jaren langer bezig dan wij hier in Vlaanderen.

Minister, binnen welke termijn zult u een definitief voorstel voorleggen aan de Vlaamse Regering en aan het Vlaams Parlement?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, u hebt alle vragen over de jachtproblematiek in deze commissie – zal ik het de commissie 'gunsmoke' noemen – bijeen laten komen. Dat is geen goed idee, want op die manier lopen we het gevaar dat alles op een hoop wordt gegooid. Er is de problematiek van de vossen, de problematiek van de zomerganzen en de exoten, en de problematiek van de everzwijnen. Dat zijn drie totaal verschillende zaken. Ik wil dat onderscheid vanaf het begin duidelijk maken.

Ik maak het grootste voorbehoud bij de vragen en verwachtingen van de jachtsector over het versoepelen van de jacht op de vos. Ik heb alle begrip voor de vragen om iets te doen aan de overpopulatie van de canadagans als invasieve exoot die veel schade berokkent aan landbouw- en natuurgebieden. Ik heb ook begrip voor de vraag om iets te doen aan de everzwijnenproblematiek. Net zoals mevrouw Peeters wacht ik dan ook op de visie grofwild.

Ik blijf herhalen dat dit een hyprociet verhaal is. De everzwijnen zijn in veel gebieden in Vlaanderen uitgezet door de jachtsector zelf om te kunnen jagen. We moeten daar geen doekjes om winden. Dat heeft ook de Hubertus Vereniging Vlaanderen zelf toegegeven zonder daarbij namen te noemen.

Minister, tijdens de bespreking van de voorstellen van resolutie wil ik het nog even hebben over het aspect veiligheid en jagen bij nacht. In deze context wil ik nog vragen naar de bijkomende rol van het ANB. Het ANB is de toeziende overheid. Die mensen hebben contact met de wildbeheereenheden. Zij voeren ook controletaken uit. Uit contacten die ik heb gehad met het ANB, blijkt dat die controle niet altijd gemakkelijk uit te voeren is. Een recente klacht uit Vlaams-Brabant toont dan weer aan dat het ANB soms nalaat zijn controletaken in te vullen. De klacht van Vogelbescherming Vlaanderen is doorgegeven aan de politiezone en is zo bij het parket terechtgekomen.

Minister, wat is uw visie op de rol van het ANB in de begeleiding van dit proces over de jagerij? En wat is de rol van het ANB in de controle?

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik zou een beroep willen doen op het gezond verstand van alle aanwezigen in deze commissie. Er zijn geen externe waarnemers, we kunnen dan ook vrijuit spreken. We kunnen er niet van verdacht worden te spreken voor onze toeschouwers of voor een audiëntie. We zitten hier met goede bedoelingen. We willen Vlaanderen op het vlak van wildbestand vrijwaren van overdreven schade en predatoren die zelf geen predator hebben.

Mijnheer Peeters, ik ben een groene jongen, rechts-groen weliswaar, maar ik begrijp niet dat men vanuit groene hoek altijd dezelfde reflex heeft, met name dat we de vos moeten laten rondlopen. Toch tonen wetenschappelijke studies in diverse landen aan dat waar de vos systematisch wordt bejaagd, er 33 percent meer broedkoppels van vogels aanwezig zijn dan op plaatsen waar de vos zich vrij kan ontwikkelen.

Ik begrijp niet dat men dat niet begrijpt. Ik begrijp niet dat men niet inziet dat we, door niets te doen aan het teveel aan vossen, het geringe natuurlijke evenwicht dat we nog hebben in Vlaanderen, volledig ondermijnen. Dat is jammer. Ons gemeenschappelijke doel is immers een Vlaanderen waar zo veel mogelijk vogelsoorten aanwezig zijn en kunnen broeden. Natuurlijk zullen die worden aangepakt door natuurlijke predatoren, maar in een aanvaardbare mate. Ik herhaal het immers: nu zien we in het Vlaamse landschap kraaien en eksters. De vos zien we niet, maar de gevolgen van diens aanwezigheid zien we wel. We kunnen er niet omheen dat de vossenpopulatie exponentieel is toegenomen. Officiële bronnen geven nu al aan dat er 30.000 vossen zijn. Dat lijkt me een onderschatting. De Hubertus Vereniging Vlaanderen gewaagt zelfs van meer dan 40.000 vossen. We zitten dus met een ernstig probleem. Willen we het vogelbestand in Vlaanderen vrijwaren, dan moeten we absoluut iets doen aan de vossen.

Nederland en Wallonië kennen een wetgeving die het mogelijk maakt duurzaam en heel het jaar door op vossen te jagen. Meer nog, in Nederland mogen aardhonden worden gebruikt, en vossenvallen, in twee verschillende varianten. Ook in Wallonië kan dat. Wat hier nog niet werd gezegd, is dat wildverenigingen in Vlaanderen alleen daar waar schade wordt vastgesteld, op vossen mogen jagen. Als er dus sprake is van een jachtgebied van 1000 hectare en in de linkerhoek, in een bepaalde gemeente, wordt schade vastgesteld, dan mag er volgens de Vlaamse wetgeving niet worden verdelgd in de andere hoek. We zitten daar dus met een probleem. Nogmaals, het probleem is niet dat vossen het jachtgebied sterk aantasten, het probleem is dat ze ervoor zorgen dat het evenwicht in de natuur zwaar wordt verstoord. Die Engelse studie heeft dat aangetoond. De zwakkeren, namelijk de broedsoorten, en zeker de grondvogels, lijden daar sterk onder. Mijnheer Martens, u hebt het in uw inleiding gehad over de biodiversiteit. Welnu, de vos vormt een bedreiging voor de biodiversiteit. Het is een predator die ervoor zorgt dat dit evenwicht grondig wordt verstoord.

Ik heb het vorige maal al gezegd aan onze Nederlandse collega: die versterkte burcht is niet realistisch als het gaat over neerhofdieren. Op industrieel niveau zou men misschien kunnen oordelen dat men daar iets aan wil doen, maar dat is niet nodig. De kippen in een industriële omgeving leven immers maar 6 weken en zitten in gesloten hangars, waar ze het daglicht niet zien. Zij worden daar dus niet door getroffen. Dergelijke zaken voorstellen ter vrijwaring van de gezondheid van kippen, vind ik eerlijk gezegd grotesk.

Mijnheer Martens, over het nachthok heb ik ook nagedacht. Misschien zijn veel mensen elke dag op tijd thuis – in de winter om 5 uur of om 5.30 uur – om dat nachthok te sluiten. Wij zullen daar vanavond alleszins niet meer in slagen. In een moderne maatschappij met tweeverdieners is dat een illusie, tenzij men nog ergens een grootvader heeft die niet weet wat te doen. We hebben geen mensen ter beschikking om elke avond ons nachthok te sluiten. Daarvoor hebben we te veel werk. We zijn niet op tijd thuis. Gelukkig zijn we niet de enige mensen in dat geval.

We moeten man en paard durven te noemen. Als we pleiten voor een ecologisch evenwicht, dan moeten we eerlijk zijn en iets doen aan predatoren die op hun beurt geen predator hebben. Door het uitblijven van de aanpassing op Vlaams niveau nemen de gemeenten natuurlijk initiatieven. Mijn achtbare collega, de heer Vanden Bussche, heeft al artikel 135 van de Gemeentewet ingeroepen om op gemeentelijk vlak dag en nacht vossen te bestrijden. Dat is natuurlijk een maatregel die wordt genomen als men ten einde raad is, als die beestjes op het strand lopen. Zo zijn in Londen vossen een woning binnengedrongen en hebben ze twee baby's toegetakeld. Die reacties krijgen we dan, en terecht. Het lijkt me verstandig van een verantwoordelijke Vlaamse overheid om gewoon te kijken naar de ervaringen die men in zowel Groot-Brittannië als in Nederland en Wallonië heeft, en structureel iets te doen. Wallonië is een goed voorbeeld op dat vlak.

Het is duidelijk dat we ter zake niet het onderste uit de kan willen, maar er moet worden gestreefd naar een natuurlijk evenwicht en die predatoren moeten worden aangepakt.

Men heeft het hier ook gehad over de ganzen en de everzwijnen. Gelukkig gaat het hier vooral over een probleem van landbouwschade en minder over een natuurverstoring, tenzij we het hebben over de Canadese gans. Het is hier al terecht aangehaald: de Canadese gans verdrijft echt de natuurlijke soorten. Het is inderdaad een zeer agressieve broedvogel. Dat is het grootste probleem. Er moet effectief worden bekeken hoe dat bestand in evenwicht kan worden gehouden en de schade aan de landbouw tot een normaal niveau kan worden beperkt.

Wat de vos betreft, ben ik echter duidelijk. Ik vind dat men hier vrij licht over het gevaar van de vossenlintworm heengaat, net als over het gevaar van lymeziekte en andere ziekten waarvan deze dieren drager zijn. Er is echt sprake van een explosie van de vossenpopulatie.

Een verstandig compromis kan zeker zorgen voor een veel beter evenwicht, zodat we meer broedsoorten, meer vogels in de natuur zullen zien die de vossenagressie overleven, zodat er meer biodiversiteit zal zijn. Minister, u komt net van die bijeenkomst. Dat streven naar een optimale biodiversiteit is onze gemeenschappelijke ambitie, lijkt me, ook voor de beperkte hoeveelheid natuur die we in Vlaanderen nog hebben.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Voorzitter, ik stel vast dat het vandaag niet anders is dan 2 weken geleden. We hebben hier heel veel verschillende invalshoeken gehoord. Vandaag sporen die enigszins met de streek waaruit men afkomstig is, toen hing het enigszins af van de vraag voor welke belangenorganisatie men sprak, van de vraag of men nu natuurliefhebber, landbouwer of jager is. Ik vind het alleszins wél goed dat we dergelijke zaken samen bespreken.

Ik verwijs naar de zeer verhelderende uiteenzetting die Jim Casaer van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) hier 2 weken geleden heeft gegeven. Het was wat jammer

dat het zo laat was dat een aantal mensen al naar huis waren gegaan om hun kippenhok te sluiten. Anders was de belangstelling waarschijnlijk groter geweest. Alleszins vond ik het heel goed dat de heer Casaer begon met de stelling dat hij zich niet meteen wou vastpinnen op één soort, maar dat hij zou proberen het systeem op zich uit te leggen aan de parlementsleden.

Als het over het bepalen met betrekking tot jacht en afschot en dergelijke meer gaat, moeten we dat eens bekijken vanuit de invalshoek van de vraag welke schade onze maatschappij nog wil aanvaarden. Die schade kan er op verschillende niveaus zijn. Zo is er de schade bij particulieren. Dan rijst de vraag of, als we projecten opzetten, vooral in plattelandsgebieden, om keukenafvalverwerking door hoenders te organiseren in de achtertuinen van mensen, we daarbij een bepaalde mate van schade aanvaarden. Of vragen we extra inspanningen van de mensen, wat een hypotheek zou kunnen leggen op dat project? Er is ook de natuurschade. Dan gaat het over bepaalde grondbroeders, waarover we 2 weken geleden ook al hebben gediscussieerd. Uiteindelijk moest iedereen beamen dat minder kuikens het nest verlaten in streken waar er meer vossen zijn. Aanvaarden we dat, als daartegenover staat dat onze samenleving geld op tafel legt om de bescherming van nesten en dergelijke te stimuleren, en ze extra beheersovereenkomsten afsluit om die populaties van grondbroeders op te drijven? Dan is er uiteraard de schade aan landbouwgewassen. Tot welke mate kunnen we aanvaarden dat iemand die zijn brood moet verdienen met het telen van die landbouwgewassen, eigenlijk het gelag betaalt voor dat wild?

Die invalshoek van de schade vond ik dus heel nuttig. Minister, wilt u, in het licht van de op til zijnde veranderingen, bekijken of we op basis van schade in afwijkingen kunnen voorzien voor een bijkomende bestrijding? Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft ons gezegd welke mogelijkheden er zijn voor de beëdigd veldwachters, maar het lijkt me dat jagers vandaag een dermate onderbouwde opleiding krijgen voor ze kunnen jagen, dat we ook die jagers zouden kunnen inschakelen bij die bestrijding. Minister, wilt u mee de mogelijkheid bekijken om op basis van schade extra bestrijding toe te laten?

Verder is het grofwild, waarover mevrouw Peeters het heeft, toch een nieuw element waar we in Vlaanderen over moeten nadenken. Als er 2 weken geleden werd gesproken over de wolf in Duitsland, dan gingen mijn haren wat recht omhoog staan. Dan is er ook het edelhertproject dat in Nederland loopt. De edelherten zullen ook geen grenzen kennen. Het uitzetten van die edelherten is trouwens voor een stuk vanuit de natuur geïnspireerd. Bij het grofwild worden we geconfronteerd met een heel andere problematiek. Zo leggen evers op een nacht gemakkelijk 30 tot 40 kilometer af. Onze wildbeheereenheden proberen die te bestrijden, maar die dieren kunnen op een nacht bijna door twee of drie gebieden trekken. Als we efficiënt willen bestrijden, moet dat gecoördineerd gaan gebeuren. Als we bijvoorbeeld landbouwgewassen willen beschermen, zal er van op de post geschoten moeten worden rondom de gewassen om af te schrikken op het moment dat de gewassen er staan en zal men de patrouilles moeten doen op het moment dat de velden leeg zijn. Men dient te vermijden dat men de problematiek verplaatst van de ene wildbeheereenheid naar de andere door van de ene plaats een drijfjacht te doen en ze daardoor in de gewassen te doen terechtkomen in de andere wildbeheereenheid. Daarom is het misschien nuttig om op het vlak van grofwild na te denken hoe men de coördinatie kan optimaliseren.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Er moet inderdaad een onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende diersoorten. Ik vind het goed dat die hier samen behandeld worden, maar men moet het onderscheid heel duidelijk maken. Zoals de heer Ceyssens zegt, is er een verschil in landbouwschade tussen de verschillende dieren. Daar zit toch een verschil tussen de vossen en de everzwijnen. Het ANB geeft zelf aan dat er binnen de bestaande wetgeving heel veel mogelijk is. Het is jammer dat de heer Sabbe tijdens de hoorzitting 2 weken geleden voortijdig moest vertrekken, want dan zou hij misschien iets minder zijn toenmalig discours

herhaald hebben. Uit die hoorzitting zijn een aantal interessante punten naar voren gekomen, onder andere dat er zeker geen probleem is met ziektes bij de vossen. Een aantal mensen heeft dat bevestigd. Ook mevrouw Evenepoel van het ANB heeft gezegd dat de jachtwetgeving op basis van jarenlang maatschappelijk overleg tot stand is gekomen en dat het zeer moeilijk is om een evenwicht te vinden. Als er wijzigingen zijn, zullen die met alle actoren besproken moeten worden. Ik ben benieuwd naar het standpunt van de minister over deze mogelijke wijzigingen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik wil even reageren omdat mevrouw Eerlingen me persoonlijk vermeld heeft. Ik heb niets anders gezegd dan wat ik toen heb gezegd. Ik heb het verslag woordelijk voor mij. Ik heb het deze middag nog eens doorgenomen om zeker te zijn dat er me niets ontgaat. Er is me blijkbaar ook niets ontgaan. Het gaat er duidelijk over dat we zaken moeten erkennen zoals ze zijn. Als we het feit bekijken dat er in testgebieden 33 percent minder broedvogels zijn, dan is dat te wijten aan de vossen. Een ziekte is iets wat niet weg is. Het gevaar is vandaag onder controle, maar wanneer de vossenpopulatie blijft groeien, komt het gevaar van ziektes terug en wordt het exponentieel groter. Dat is het punt.

De heer Bart Martens: Dat getuigt toch van een selectieve lezing. Verschillende sprekers op de hoorzitting hebben iets helemaal anders gezegd. Onder andere dat bij toenemende bejaging de afstanden die een vos aflegt, veel ruimer zijn en dat het verspreidingsrisico net zal toenemen. De vertegenwoordiger van het Instituut voor Volksgezondheid heeft daar toch heel anders op gereageerd.

De voorzitter: Ik stel voor dat we eerst de minister laten antwoorden op alle vragen die gesteld zijn en tijdens de replieken kan iedereen nog reageren. Dat is ook nog mogelijk bij de bespreking van de voorstellen van resolutie.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, ik zal de onderwerpen afzonderlijk behandelen omdat het soms gaat om verschillende problemen die een andere oplossing vragen.

Wat betreft de gerichte maatregelen waarover de heer Sintobin een vraag heeft gesteld, gaat het om voorkomingsmaatregelen, bijvoorbeeld een degelijke afsluiting plaatsen, nachthokken installeren voor neerhofdieren, en ook maatregelen op het vlak van bejaging en bestrijding in de regelgeving. Een aantal aspecten die hier aan bod zijn gekomen, zijn ook in de hoorzitting 2 weken geleden aangehaald.

Wat is de stand van zaken en de bedoeling op korte termijn? Mijn diensten vervolledigen momenteel een analyse over de mogelijkheden tot bejaging en bestrijding van de vos zoals bepaald in het Jachtvoorwaardenbesluit. Men maakt een evaluatie of het opportuun is om dat te wijzigen en dat op die manier aan te passen. Rekening houdend met het feit dat mijn diensten bezig zijn met een evaluatie, is het momenteel te vroeg om te besluiten in welke richting het Jachtopeningsbesluit wordt aangepast. Als mijn diensten de evaluatie hebben afgerond en mij hierover verslag hebben uitgebracht, zal ik uiteraard zo snel mogelijk naar de commissie komen om daarover duidelijkheid te geven. Laat het duidelijk zijn dat de hoorzitting en het overleg met de sector daarvoor ook een inspiratiebron zijn. Er wordt dan ook momenteel niet overwogen om tijdelijk extra maatregelen in te voeren voor de bestrijding van de vossenpopulatie.

Wat betreft de vragen van de heer Martens over de vossenproblematiek, werd er ondertussen beslist dat het weinig waarschijnlijk is dat door het voeren van een dergelijke enquête het nemen van een beslissing over te nemen maatregelen voor de vos zou worden vereenvoudigd. De discussie in de commissie maakt dat duidelijk. Daarom heb ik beslist om over mogelijk te nemen maatregelen te oordelen zonder een enquête te organiseren. Dat laat meteen ook toe

om sneller tot een beslissing te komen. In de brief over deze problematiek, waarnaar de heer Martens en ook andere commissieleden verwezen, schreef ik dat het aantal meldingen over schade door de vos toenam. Het recente jaar werd mij door burgemeesters en gouverneurs gemeld dat burgers schade ervaren aan pluimvee door de vos. Cijfers over het aantal schadegevallen en of er nu effectief meer schadegevallen zijn in vergelijking met 5 of 10 jaar geleden zijn niet beschikbaar. Dat maakt het inderdaad moeilijk om uitspraken te doen over de omvang van het probleem. Daarom was mijn brief gericht aan die instanties die me al herhaaldelijk hadden geschreven met de vraag om iets aan het probleem te doen. In de brief is aangehaald wat nu al mogelijk is binnen de voorwaarden die daarvoor wettelijk vastliggen.

Mijn diensten beschikken niet over cijfers van de kosten – de schade aan neerhofdieren – of baten – bijvoorbeeld voor de landbouw door predatie van knaagdieren – van de vos. Dat betekent dat er geen kosten-batenanalyse kan worden gemaakt. Belangrijk is dat houders van neerhofdieren voldoende voorkomingsmaatregelen nemen. Dat is ook uitdrukkelijk aangegeven in de brief. Dat zijn onder andere het houden van die dieren in een gesloten ren met een afsluitbaar nachthok. Voor een meer uitgebreide uitleg over mogelijke maatregelen verwijs ik graag naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag nummer 354 van 20 mei 2010 van de heer Schueremans.

We zullen hierover ook ruimer communiceren via de gemeenten omdat de meldingen van schade meestal eerst via de gemeenten gebeuren. Het is daar dat de burgers in eerste instantie gaan klagen. Mijn communicatie richtte zich op de schadeproblematiek, rekening houdend met de toenemende vragen naar het bieden van een oplossing.

De beschikbare gegevens voor het Vlaamse Gewest met betrekking tot het voorkomen van de vossenlintworm, geven aan dat deze parasiet zeldzaam is in Vlaanderen, en dat in tegenstelling tot het Waalse Gewest, waar de lintworm wijdverspreid is onder de vossenpopulatie en lokaal in hoge densiteiten voorkomt. Het Agentschap voor Natuur en Bos plant momenteel een nieuwe surveillance of screening in Vlaanderen om de huidige verspreiding en densiteit van de vossenlintworm in kaart te brengen. Deze doorlichting zal in 2011 worden opgestart.

Een verhoogde ruimtelijke mobiliteit van de vossenpopulatie verhoogt het risico op verspreiding van de parasiet in een laag endemisch gebied als Vlaanderen. Rekening houdende met de epidemiologische situatie in België en met de huidige kennis, ook aangaande de beheeropties voor deze zoönotische parasiet, lijkt een verhoogde ruimtelijke mobiliteit van de vossenpopulatie dan ook niet aangewezen.

Ik kom tot de vragen van de heer Verfaillie, die me daarnet is komen vertellen dat hij in de commissie Binnenlands Bestuur werd verwacht. Ik zal eerst zijn vragen over de vossenpopulatie beantwoorden en daarna die over de zomerganzen.

Het advies van het INBO inzake de vossenpopulatie ging in op de volgende onderwerpen: het compileren van bestaande informatie over evolutietrends van de populatie, zoals schattingen en afschot, van de vos in buurlanden en -regio's in de laatste twee decennia; het compileren van bestaande wetgeving en de evolutie van de wetgeving in buurlanden en -regio's in de laatste twee decennia; het compileren van bestaande informatie over het maatschappelijke draagvlak voor de aanwezigheid van de vos in buurlanden en -regio's en mogelijke evoluties daarvan in relatie tot relevante parameters zoals populatieaantallen van de vos, verspreiding van de vos, schadegevallen, toepasbaarheid van de jachtinstrumenten; het oplijsten van mogelijke ingrepen, met weergave van efficiëntie, ecologische impact, en diervriendelijkheid, om de vossendensiteit te reguleren of lokaal te verlagen en het risico op schade te verkleinen, denken we aan de nachtjacht, de bouwjacht, stinkputjes, vallen en stroppen; en ten slotte het oplijsten van mogelijke ingrepen, met weergave van efficiëntie en van de ecologische impact, om steenmarters lokaal te verwijderen door wegvangen en doden.

Het advies heb ik ter beschikking voor wie de detailgegevens wil kennen. Het kan worden meegedeeld. Het is hier trouwens in de commissie al aan bod gekomen.

Wat is nu de stand van zaken? Zoals ik daarnet al heb aangegeven, analyseren mijn diensten momenteel, mede op grond van de studie door het INBO, de mogelijkheden tot bejaging en bestrijding van de vos, zoals bepaald in het Jachtvoorwaardenbesluit. Daarna zal blijken of het opportuun is om wijzigingen aan te brengen.

Als de evaluatie klaar is, zal ik de bevindingen ervan bekendmaken. Mijn diensten moeten nog dit najaar – het is dus dringend – de evaluatie afronden om zo spoedig mogelijk tot een beslissing te kunnen komen. Op dit ogenblik is het nog te vroeg om er uitspraken over te doen, maar ik herhaal dat ik bereid ben om er, zodra er duidelijkheid over is, mee naar de commissie te komen.

Dit was het hoofdstukje over de vos, ik kom nu tot de zomerganzen. De eerste vraag van de heer Verfaillie was of ik me bewust ben van de problematiek, en daarop kan ik heel kort antwoorden dat ik dat inderdaad ben.

Vragen om de canadagans te verwijderen uit het jachtwild, heeft als gevolg dat die uitheemse soort, waarvan populaties zich ook in het wild hebben gevestigd, niet langer duurzaam bejaagd en bestreden kan worden op grond van de jachtwetgeving, maar alleen nog op grond van het Soortenbesluit. Een dergelijke bestrijding kan dan door de grondeigenaar of de teelteigenaar, maar met naleving van alle bestaande wetgeving zoals de Wapenwet en de wet op bescherming en welzijn van dieren, maar ook van het eigendomsrecht tot en met de zorgplicht voor natuur, zoals opgenomen in artikel 14 van het Natuurdecreet. Aan al deze voorwaarden moet worden voldaan. Men zou dan ook een beheerregeling kunnen uitwerken conform artikel 28 van het Soortenbesluit.

Vooraleer een dergelijke weg te overwegen, lijkt het mij aangewezen om met de jachtsector te bekijken hoe hij staat tegenover een dergelijk denkspoor en om de discussie aan te gaan over welke oplossingen de sector ziet voor de problematiek. Aan wie expliciet heeft gevraagd naar overleg met de verschillede actoren, kan ik dus meedelen dat dat er zeker en vast is, vandaar ook dat het volgens sommigen te traag gaat: overleg vraagt nu eenmaal tijd.

Indien de gedomesticeerde boerenganzen en bastaardganzen door uiterlijke kenmerken niet afwijken van grauwe ganzen die van nature in het wild voorkomen, dan moeten we ze beschouwen als grauwe ganzen en dan zijn de mogelijkheden tot jacht, bijzondere bejaging en bestrijding duidelijk in de bestaande jachtwetgeving aangegeven. De jachtwetgeving en het Soortenbesluit van de natuurwetgeving zijn niet van toepassing op boerenganzen en bastaardganzen die zich door uiterlijke kenmerken onderscheiden van grauwe ganzen, en dat is meestal het geval. Die dieren kunnen dan bestreden worden door wie recht op die dieren heeft, met respect voor alle andere wetgeving waar ik daarnet al naar verwees.

Wat de federale wapenwetgeving aangaat, is het mijn opvatting dat jagers en bijzondere veldwachters voldoen aan de termen ‘jacht en faunabeheer’ van de Wapenwet van 8 juni 2006 en aan het uitvoeringsbesluit van 29 december 2006 waarin de voorwaarden staan waaronder de wettige reden ‘jacht en faunabeheeractiviteiten’ kan worden ingeroepen: het voorleggen van een geldig jachtverlof, een aanstelling als bijzondere veldwachter, het wapen uitsluitend voor deze reden gebruiken of voor het kleischieten.

Het afschot van boerenganzen en bastaardganzen met kogelgeweren kan nader bekeken worden. Ik zal die optie ook met de jachtsector bespreken.

Ik geef u ook de bestaande mogelijkheden voor jacht, bijzondere bejaging en bestrijding van de grauwe gans, want daar werd specifiek naar gevraagd.

De gewone jacht op de grauwe gans is geopend van 15 augustus tot en met 30 september. De bijzondere bejaging op de grauwe gans kan worden toegestaan van 15 juli tot en met 14 augustus, maar onder een aantal heel specifieke voorwaarden. Daarnaast moet elke concrete activiteit ook vooraf gemeld worden aan het ANB.

De toegestane jachtmiddelen zijn vuurwapens en roofvogels. Er wordt ook expliciet omschreven dat het moet gaan om vuurwapens met hagelpatronen waarvan de korrelgrootte van de hagel een doorsnede van 4 millimeter niet overschrijdt. Met roofvogels worden roofvogels bedoeld die worden gehouden conform de wettelijke regels die gelden voor het houden van deze dieren. Voor roofvogels die behoren tot soorten die beschermd worden door het Soortenbesluit van 15 mei 2009, betekent dit dat moet zijn voldaan aan de bepalingen van hoofdstuk 6.

Ik kom tot de bestrijding bij veroorzaakte schade. Wanneer er schade is aan gewassen of eigendommen en wanneer er geen andere bevredigende oplossingen bestaan, kan de grondgebruiker of -eigenaar de grauwe gans laten bestrijden. Iedere bestrijdingsactiviteit moet op voorhand gemeld worden. De medejachtrechthouders, de grondeigenaars, de grondgebruikers en de door de jachtrechthouders aangestelde bijzondere veldwachters mogen eieren van de grauwe gans schudden, rapen of vernielen, maar dit enkel ten behoeve van het natuurbeheer en na schriftelijke melding aan het ANB. Zij mogen de grauwe gans ten behoeve van het natuurbeheer ook doden of laten doden.

Ze kunnen dat doen met vuurwapens, maar dan moet dat uiteraard gebeuren door personen die in het bezit zijn van een geldig jachtverlof. Ze kunnen ook afvangen met behulp van netten, maar enkel in de periode van 1 juni tot 14 juli. De geschoten en gevangen aantallen, alsook het tijdstip en de locatie van de vangst, moeten binnen de week aan het ANB gerapporteerd worden.

De bestrijding van grauwe gans is onder bovenvermelde voorwaarden het hele jaar toegestaan in de vogelrijke gebieden.

Na de vossen en de ganzen, kom ik nu tot het grofwild.

Mevrouw Peeters, het klopt dat een ontwerp van beleidsvisie wordt uitgewerkt voor de aanpak van het grofwild. Vanwege de dringende noodzaak van de aanpak van de problematiek van de everzwijnen, werd ervoor geopteerd om die visie in eerste instantie te beperken tot het everzwijn. Het werd hier al aangehaald dat wanneer we er alles bij betrekken, het allemaal heel traag zal gaan. Het valt te verwachten dat een visie op ander grofwild heel gelijkaardig zal zijn aan die op het everzwijn.

Zoals gepland, werd een ontwerpversie van deze visie in maart 2010 besproken met de jachtsector – dus in overleg. De jachtsector heeft zijn visie op dit ontwerp aan mijn diensten bezorgd in juni 2010. Op 25 september 2010 vond naar aanleiding daarvan ook de studiedag plaats in Limburg, waar u al naar verwees. De studiedag was georganiseerd door de Hubertus Vereniging Vlaanderen, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en het Agentschap voor Natuur en Bos. De verschillende actoren die begaan zijn met de everzwijnenproblemen, ontvingen een uitnodiging voor deelname, want dat was de bedoeling, dat maakt deel uit van de inspraak.

Op de studiedag gaven de verschillende actoren ook hun visie op de problematiek en werd een debat georganiseerd. Hiervan wordt een uitvoerig verslag opgesteld. Het is zo gepland dat mijn diensten mij dit najaar een definitief ontwerp van beleidsvisie zullen bezorgen. Dus: eerst een voorontwerp, dan overleg en dan een definitieve bijsturing.

Uiteraard zullen er in dat ontwerp acties opgenomen zijn die een antwoord moeten bieden op de everzwijnenproblematiek. Na de evaluatie van het ontwerp en de voorstellen, kan de beleidsvisie worden ingediend en besproken, en dus ook worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Het is een uitdrukkelijke vraag van de jachtsector om al te beginnen met een proefproject. We hebben die vraag ontvangen. We staan er niet negatief tegenover, maar we zijn aan het bekijken onder welke voorwaarden het kan, hoe we dit kunnen aanpakken en aanvaarden als proefproject. Er is dus nog geen definitieve beslissing over genomen.

Mevrouw Peeters, u had ook nog een vraag over het ANB en de controles. Uiteraard zitten de controles in het takenpakket van het ANB. Als u mij signaleert dat er tekortgeschoten wordt, zal ik dat nagaan en laten weten dat het de bedoeling is dat de controle wordt uitgevoerd. Ik zal met het ANB eens bekijken of er knelpunten zijn.

Mijnheer Ceyssens, ook u had een aantal bijkomende vragen. Wat door het INBO wordt voorgesteld, gaat inderdaad in de richting van wat we hierover denken, namelijk dat er op basis van schade een bijkomende bejaging mogelijk zou moeten zijn. Het is de bedoeling om in die richting verder te werken, maar zoals gezegd, wordt dit nog nader bekeken. Ik denk dat het de juiste weg is om te bewandelen.

Er werd gevraagd naar samenwerking en afstemming. Het heeft uiteraard geen zin om op kleine schaal te werken, om daar een en ander uit te werken om dan plotseling aan de perceelsgrens te stoppen en de problemen te verschuiven. Dat is niet de bedoeling, en daarom moet alles samen worden bekeken.

Mevrouw Eerlingen, u vroeg ook of dit voldoende in samenspraak en overleg wordt gedaan. Dat is zo, dat wordt door het ANB georganiseerd. Alle actoren in de schakel, ook degenen die hier tijdens de hoorzittingen in het parlement aanwezig waren, worden geconsulteerd en ze worden ook betrokken bij regelingen die worden uitgewerkt.

Mijnheer Sabbe, ik heb ook een aantal van uw bezorgdheden gehoord. Het zijn zaken die we meenemen en die hier ook door een aantal actoren werden aangehaald tijdens de hoorzittingen. U hebt vastgesteld dat er verschillende meningen zijn. Ze zijn heel uiteenlopend en worden ook hier in het parlement vertolkt. Op een bepaald moment zullen er keuzes gemaakt moeten worden. We proberen dat op een evenwichtige, goed onderbouwde manier te doen, zonder het kind met het badwater weg te gooien. Dat is niet altijd evident. Dit roept vaak emotie op, bij voor- en tegenstanders. Ik begrijp dat.

We hebben beslist om snel te communiceren in juli omdat het aan het escaleren was, ook door de debatten in de media. We hebben dan een objectief schrijven gericht aan de gemeentebesturen om nog eens uit te leggen wat de mogelijkheden nu al zijn. Men weet dat niet altijd. Men weet niet altijd waarom het nuttig is om een hok te beschermen. We hebben duidelijk gemaakt dat we de bezorgdheden kennen, we zullen daar een evaluatie aan koppelen en eventueel bijsturing. Ik hoop dat ik op alle vragen geantwoord heb, al besef ik dat nog niet alle vragen definitief beantwoord zijn, want dat is bij ons ook het geval.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister, mijn vragen zijn inderdaad niet definitief beantwoord. Ik heb gewoon geen antwoord gekregen, tenzij dat het indijken van de vossenpopulatie een combinatie moet zijn van enerzijds voorkomen en anderzijds bestrijden en bejagen. Dat wist ik al een tijd. Ik vroeg u eigenlijk wat u gaat doen om de vos beter te bestrijden en te bejagen. U verwees opnieuw naar een studie. Daar gaat een analyse en evaluatie van worden gemaakt. Zo schuift u alles weer op de lange baan.

Ik heb het al gezegd in de plenaire vergadering: die vossen komen niet plots uit de lucht gevallen. De problematiek kwam in de vorige legislatuur al ter sprake. Mijn ex-collega Frans Wymeersch heeft daar samen met de heer Callens verschillende vragen over gesteld. Ik weet niet zeker of de kwestie niet nóg een legislatuur eerder al werd besproken. Ik zat er toen niet bij, maar ik veronderstel van wel. Laat ons zeggen dat de zaak al 6, 7, 8 jaar wordt behandeld. Men neemt de problemen telkens mee en werkt niet aan oplossingen, of het duurt allemaal veel te lang. Zoals ik al zei, het is niet het moment om nog studies te maken, te palaveren en te evalueren: de problemen zijn bekend. De maatregelen zijn onvoldoende en dus moet er worden gehandeld. U hebt geen timing vernoemd voor de evaluatie. Ik veronderstel dat ze wordt meegenomen naar volgend jaar en dat het nog even duurt vooraleer er eindelijk – maar ik betwijfel het als ik u zo hoor – uitgebreide bestrijdings- en bejagingsmogelijkheden komen. Ik begrijp dat niet.

We hebben tijdens de hoorzitting de vergelijking gekregen tussen de buurlanden: Wallonië, Nederland, Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië. Daar bestaat een heel arsenaal aan bestrijdingsmogelijkheden voor de vos. Ik heb het gevraagd tijdens de hoorzitting. We hebben altijd schrik van een maatschappelijke discussie; er moet eerst een breed draagvlak zijn om bepaalde maatregelen door te drukken. In andere landen is er blijkbaar zonder problemen een draagvlak gevonden. Ik begrijp echt niet waarom dat bij ons zo stroef moet lopen en zo lang moet duren. Het is bewezen – de heer Sabbe verwees er ook naar –: de maatregelen in het buitenland zijn echt efficiënt.

Mijnheer Martens, u zegt dat de Boerenbond zegt dat er geen schade werd toegebracht aan de landbouwsector. Dat is echt een selectieve lezing van het verslag. Het Algemeen Boerensyndicaat heeft het tegenovergestelde beweerd.

Wat de onveilige situatie betreft, heb ik uit de hoorzitting begrepen dat in Vlaanderen en zeker in Nederland, waar een ruimere bejaging en bestrijding mogelijk is, weinig of geen onveilige situaties voorkomen.

De heer Bart Martens: Minister, ik ben blij dat u niet onverhoeds te werk gaat en de zaken nog eens goed gaat bestuderen. Dat is wel degelijk zinvol.

We hebben in de replieken gemerkt dat zeker niet iedereen hier op dezelfde lijn zit, en ook de wetenschappers niet, mijnheer Sabbe. U haalt altijd die Britse studie aan over vier grote gebieden in de Uplands van Groot-Brittannië. Dat zijn aaneengesloten gebieden van tienduizenden hectaren natuurgebied. Daaruit blijkt dat daar wel degelijk een negatieve impact is op grondbroeders.

In de stukken van het INBO staat te lezen dat "(...) op basis van ter zake uitgevoerde literatuurstudie blijkt dat er geen eenduidigheid bestaat over het effect dan wel de zin, van vossenjacht of -bestrijding in functie van grondbroedende prooisoorten". Men stelt dat dus wel degelijk in vraag. Ik denk dat het eens serieus tegen het licht moet worden gehouden.

Ik ben het eens met mevrouw Eerlingen. Het ANB heeft gewezen op de bestaande bejagingsmogelijkheden op de vos, dat zijn er niet weinig. Er is de gewone jacht, de bijzondere bejaging, de bestrijding, de bestrijding door beëdigde jachtwachters enzovoort.

Ik ben het eens met de heer Ceyssens. We moeten uitgaan van het begrip schade. Dat is schade aan de landbouw, economische schade, schade inzake biodiversiteit en schade op het vlak van neerhofdieren die worden gehouden door particulieren. Dat geldt voor de verschillende probleemsoorten. Ik denk dat we het erover eens zijn dat de problematiek van de everzwijnen dringend moet worden aangepakt. Dat staat buiten kijf. Die overlast loopt de spuigaten uit. Over de andere probleemsoorten lopen de meningen uiteen.

In de hoorzitting verkondigde de Nederlandse vertegenwoordiger van de jagers dat zij het anders aanpakken. Daar wordt werk gemaakt van faunabeheersplannen. Die worden opgesteld door alle betrokken maatschappelijke actoren, inclusief landbouwsector en natuurorganisaties. Bij ons is er sprake van afschotplannen die eenzijdig worden opgemaakt door wildbeheerseenheden. De benadering is dus heel anders. Zoals het INBO stelt, moeten we naar optimale niveaus van populatiebeheer gaan. We moeten zoeken naar de beste maatregelen om de populaties in stand te houden. Dat vereist een efficiënte monitoring van zowel populaties als aangebrachte schade. De effectiviteit van de geteste bestrijdingsmaatregelen en maatregelen inzake bijzondere bejaging kan blijken uit een goede monitoring.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, ik blijf wat op mijn honger zitten. Ik heb geen ander antwoord gekregen dan op 5 januari 2010, meer dan 10 maanden geleden, namelijk: we gaan het verder onderzoeken, analyseren en evalueren. Concreet horen we niets, terwijl er heel wat problemen zijn met de vos, het everzwijn en de ganzen.

Mijn vraag om uitleg ging specifiek over het everzwijn. Minister, het Jachtvoorwaardenbesluit zal verder worden geanalyseerd wat de vossen betreft. Men gaat onderzoeken wat daaraan kan veranderen. U zegt dat dat te vroeg is. Men moet eerst de hele evaluatie afronden. Dan pas zouden er concrete voorstellen tot aanpassing komen. Dat klinkt goed, maar wanneer mogen we dat eindelijk verwachten? Wanneer komen er concrete maatregelen? We gaan straks de vier voorstellen van resolutie behandelen. Niemand kan ontkennen dat er een serieus probleem is.

Mevrouw Eerlingen, mijnheer Martens, volgens u zou het ANB op de hoorzitting duidelijk gezegd hebben dat in de huidige jachtregelgeving voldoende mogelijkheden zijn opgenomen. Ik zeg het opnieuw: we mogen dat niet op die manier begrijpen. Ik refereer opnieuw aan de studiedag van 25 september, georganiseerd door de Hubertus Vereniging, het INBO en het ANB. Het ANB heeft daar zelf heel expliciet gezegd dat er dringend iets moet veranderen aan de jachtregelgeving en het Jachtvoorwaardenbesluit, want op dit moment is er veel te veel administratieve overlast. Het was het diensthoofd van de afdeling Limburg die dat aanbracht, maar ik denk dat het voor heel het ANB geldt. Er is alleszins nood aan een administratieve vereenvoudiging in dat besluit. Daar moet werk van worden gemaakt.

Ik verwijs naar de regelgeving rond de bijzondere veldwachters. Er zijn zogezegd voldoende mogelijkheden, maar onze bijzondere veldwachters moeten als het ware meer dan 50 uur op een hoogzit zitten voor ze iets kunnen doen. Er is dus dringend nood aan een vereenvoudiging.

Betreffende het everzwijn hoor ik hier niets anders, minister, dan in januari. U zegt dat het voorontwerp besproken werd met de Hubertus Vereniging, maar ik heb vorige week aan hen gevraagd of er al een overleg is geweest. Men heeft negatief geantwoord. U beweert van wel; ik zal het in het midden laten. Alleszins gaat u nu in het najaar werken met een definitief ontwerp. Ik geloof dat we nu in die periode zitten en dat de eindfase in zicht zou moeten zijn. Ik ga ervan uit dat u rekening houdt met wat op de studiedag gezegd is. Ik hoop het toch, want daar is gezegd dat het 5 over 12 is.

Er is al verwezen naar de omliggende landen. Het voorbeeld van Nederland is mijns inziens zeer doorslaggevend. Daar is een nulstandgebied ingevoerd voor de everzwijnen. Er mag nergens een everzwijn rondlopen buiten de twee bepaalde natuurgebieden: de Veluwe en het Meinweggebied in Limburg. De everzwijnen zijn bij ons massaal aanwezig. We leven natuurlijk in een grensregio, die dieren komen uit Nederland en Duitsland. Het uitzetten van everzwijnen is daar niet aan de orde. Er geldt dus een nulstandgebied in heel Nederland. Er geldt zelfs een uitgebreide bejagingsmogelijkheid in die natuurgebieden, veel uitgebreider dan wat wij hier in Vlaanderen kennen. Minister, wanneer mogen wij een aanpassing van die regelgeving verwachten?

U verwijst ernaar: er is op vraag van enkele actoren sprake geweest van een proefproject, specifiek voor Limburg. U kent het Nationaal Park Hoge Kempen. We hebben nog heel wat andere natuurreservaten zoals Bergerven, waar heel wat everzwijnen foerageren. Als u dan toch de voorwaarden voor een proefproject gaat onderzoeken, wanneer kunnen we dan iets concreets verwachten? Over welke voorwaarden gaat het specifiek? Kan het eventueel naar Nederlands voorbeeld dan ook in de natuurreservaten waar momenteel geen bejaging mogelijk is?

Kan men het, gelet op het feit dat er toch dringend iets moet gebeuren met de evers, niet meteen toestaan in die gebieden? Ik vrees dat het bestrijden van de ever niet meer mogelijk is. Daarvoor zijn we veel te laat. Dat was althans de conclusie op de studiedag. Er moeten echter wel dringend maatregelen worden genomen om de populatie niet nog verder te laten toenemen. Ik zou dan ook graag meer informatie krijgen over de concrete timing.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Martens, mevrouw Eerlingen, u neemt een loopje met de laatste bladzijde van dat verslag. Ik lees op bladzijde 34: "Vanaf het begin van de jaren 90 weten we dat de vossenlintworm in Wallonië voorkomt. De eerste studie dateert van 1991. In Wallonië draagt één op de vier vossen de lintworm. Het is dus een sterk besmet gebied. In sommige regio's, de hoger gelegen gebieden, de Ardennen, de Lorraine, de Hoge Venen kan dat oplopen tot één op twee vossen."

Mijnheer Vandaele, dat u afkomstig bent van de kust en België niet kent, is uw probleem. Een vos is geen communautair dier. Een vos ziet de taalgrens niet. Een vos en ook een everzwijn hebben geen communautair besef zoals de N-VA dat wel heeft. Als we dus een verantwoord beleid willen voeren voor de vossenpopulatie, dan moeten we de feiten onder ogen zien. Die dieren blijven niet op dezelfde plaats. Die vossen komen uit Wallonië, want op een gegeven moment waren er in Vlaanderen zelfs geen meer.

Ik vind het wat gevaarlijk om de heer Jaap Mulder uit Nederland op hetzelfde niveau te plaatsen als de Journal of Applied Ecology van de British Ecological Society. We kunnen geen appels met peren vergelijken. We tappen dan toch uit een ander vaatje dan die brave vader Abraham die over de vossen is komen praten. We moeten dan ook nuanceren en de zaken in hun juiste context plaatsen.

Minister, ik meen begrepen te hebben dat u hebt gezegd te wachten op de resultaten van uw diensten voor wat de studie over de vossen betreft. Die studie is nog niet klaar. Wanneer mogen we die resultaten verwachten? Wanneer mogen we een antwoord van u verwachten?

U hebt ook gezegd dat u overleg zou plegen met de mensen die bij die activiteiten betrokken zijn zoals de Boerenbond, het Algemeen Boerensyndicaat, de Hubertus Vereniging Vlaanderen en anderen. Wanneer zal dat gebeuren? Wanneer kunnen we concrete conclusies verwachten? Ik zie jammer genoeg een bepaalde gelijkenis met het dossier van het Schipdonkkanaal, waarbij minister Crevits al tal van studies heeft beloofd waarvan wij de resultaten niet zien.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer Sabbe, u hebt het nog altijd niet begrepen. Dat de vos een schrander dier is, dat weet u wel. Of hij al dan niet de taalgrens kent, dat weet ik niet. Wat duidelijk gezegd is, is dat juist door afschot in Vlaanderen territorium wordt vrijgemaakt en vossen uit Wallonië naar hier komen. Afschot is bedreigend omdat juist dan plaats wordt gecreëerd voor de Waalse vos die inderdaad die lintworm heeft. Vlaanderen is voslintworm-vrij. Dat hebt u echter niet gehoord, want u was al vertrokken.

De heer Ivan Sabbe: Ik heb dat gehoord, mijnheer Vandaele, maar dat is zever in pakjes.

De voorzitter: Mijnheer Sabbe, uw uitlatingen aan de heer Mulder zijn voor uw rekening. Vandaag heeft echter niemand in deze commissie verwezen naar de heer Mulder. Uw Engelse studie is naast een literatuurstudie van ons eigen Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek geplaatst. Daaruit blijkt dat er helemaal geen eenduidigheid is over de impact van de vos op de grondbroeders. Vandaag heeft niemand verwezen naar de uitlatingen van de heer Mulder.

De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: We hebben hier al verschillende oproepen gehoord om voort te maken. Niemand kan daartegen zijn. Als Wanneer we echter willen dat er een snelle besluitvorming komt, moeten we de juiste argumenten gebruiken.

Minister, u zegt dat u verder wilt ingaan op die piste van wildschade. Die piste is pas geloofwaardig als we ook geloofwaardige argumenten gebruiken. Mijnheer Sintobin, u verwijst naar de landbouwsector, die zegt dat de vos geen predator is en dat ABS dat tegenspreekt. Voor de volledigheid moeten we daaraan toevoegen dat er weet is van één melding van een bedrijf met scharrelkippen die 's nachts van de leg zijn geraakt omdat er een vos rondliep. Mijn bedenking is dat scharrelkippen 's nachts meestal binnen zitten.

Het is belangrijk dat we schade juist benoemen. Als die schade dan wordt gemeten, moet de mogelijkheid bestaan om snel en efficiënt te bestrijden. Daar moeten we naar verruiming zoeken. Het ANB heeft erop gewezen dat er vandaag bestrijdingsmogelijkheden bestaan die niet worden benut. Dat klopt, maar we vallen te vaak terug op de bestrijding door de veldwachter. In de hedendaagse context van de jagerij moeten we proberen te verruimen naar de jagers en zo streven naar een bestrijdingsplan op het moment dat zich schade voordoet. Op dat moment moet er in bijkomende mogelijkheden voor bejaging worden voorzien.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, u blijft wat vaag als het gaat over de inschatting van de schade. Dat is wellicht terecht omdat die schade moeilijk vast te stellen is. Ik denk ook, en dat is me bevestigd door mensen van het ANB die soms controle doen naar aanleiding van klachten, dat de vos veel meer schade wordt aangewreven dan hij aanricht. Bij controles van kippenhokken blijkt het ook dikwijls te gaan om andere dieren die de schade hebben aangericht zoals bunzings, marters, katten en honden.

Mijnheer Sabbe, ik denk dat u te vaak langs één kant schiet en dat u daardoor een gehoorletsel hebt opgelopen. Het blijft een dodemansgesprek. De studie van Fletcher is zowel door het ANB, het INBO als door Natuurpunt vermeld. Daarin staan totaal andere zaken dan u daarin meent te lezen. Zo was die 33 percent grondbroeders al achteruitgegaan tijdens de afwezigheid van de vos. Het is dan ook totaal voorbarig om die conclusie te trekken. Die steunt op geen enkel wetenschappelijk inzicht.

Wat de ziekte van Lyme betreft, is elke jachthond, elk ree en elke haas drager of mogelijke drager van besmette teken, en dus niet alleen de vos. De vossenexplosie zoals u meent dat die bestaat, is er gewoon niet. Het is een terugkeer van de vos en het is een bezetting van territoria. Dat blijkt uit alle geschriften. Denken dat de vos het witte pijpje van het schietkraam is, lijkt me toch wat overdreven.

Minister, u zegt dat we de evaluatie zullen afwachten. Dat mag echter niet te lang duren. We verwachten een resultaat op korte termijn.

Wat het everzwijn betreft, heeft de studiedag in Limburg tot het besluit geleid dat we opnieuw moeten leren samenleven met dat dier. Het Nederlandse model om het everzwijn uit te roeien en enkel in een reservaat los te laten, lijkt me dan ook niet de beste optie. We moeten een beheersmodel uitwerken waarin plaats wordt gegeven aan grofwild, ook in Limburg.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Het ANB heeft inderdaad verduidelijkt dat er heel wat mogelijkheden zijn waarvan een aantal nog altijd onbenut zijn. Dat neemt echter niet weg dat er geëvalueerd moet worden. De minister is daarmee bezig.

Ik deel de mening van de heer Peeters dat het op vrije korte termijn moet kunnen worden afgerond. Het is goed dat er overleg wordt gepleegd, want het is heel belangrijk dat iedereen achter eventuele wijzigingen staat.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Iedereen vraagt voldoende overleg met alle actoren, maar het moet wel snel gaan. Ik denk dat daar een tegenstelling in zit. Wij proberen beide te doen, maar dat vraagt wat geduld.

Wat de vos betreft, is het de bedoeling om op korte termijn duidelijkheid te scheppen.

Wat het everzwijn betreft, is een voorontwerp overgemaakt aan de sector. Op basis daarvan is een studiedag georganiseerd in september. We hebben die studiedag afgewacht. Op basis van die studiedag worden er op korte termijn beslissing genomen.

Het klopt dat er nog geen definitieve beslissing is. Als die er is, zal ik het aan de commissie laten weten. Het is belangrijk dat het een gedragen en overlegde oplossing is, waar consultatie aan vooraf moet gaan en waar iedereen achter kan staan.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Wat is een korte termijn?

Minister Joke Schauvliege: Onverwijld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de saneringsvergoeding voor eigen waterwinners
- 294 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister, dit is mijn tweede vraag over de saneringsvergoeding. Ik heb vroeger al een vraag gesteld over het landbouwgebruik. U hebt toen gezegd dat u dat zou regelen en dat is ook effectief gebeurd. Intussen is er ook een probleem gerezen voor de gebruikers van eigen grondwater die een vergoeding moeten betalen als bijdrage in de kosten voor de sanering van het uit deze private waterwinning afkomstige afvalwater.

U hebt deze bepaling verduidelijkt in een omzendbrief van 26 maart 2010. Conform deze omzendbrief kan de vergoeding enkel worden gevraagd als er effectief afvalwater uit eigen waterwinning wordt opgevangen en wordt geloosd in de gemeentelijke riolering of grachten.

U stelde dat na het zomerreces de concrete toepassing van deze omzendbrief verder zou worden uitgewerkt. De uitvoering van deze omzendbrief heeft echter voor gevolg dat deze aanpassing moet worden opgenomen in de saneringsovereenkomsten tussen de drinkwatermaatschappijen enerzijds en de betrokken gemeenten of intercommunales anderzijds. Dat wil zeggen dat hierover tussen deze partijen onderhandelingen moeten worden gevoerd aangezien de tarieven van deze vergoeding deel uitmaken van deze overeenkomsten. De invoering van de regeling vervat in de omzendbrief met terugwerkende kracht levert dus een financieringsprobleem op.

Minister, wanneer zult u klaar zijn met de uitwerking van de concrete toepassingen van de omzendbrief van 26 maart 2010 en wat zullen deze inhouden? Hoe zal de Vlaamse Regering omgaan met de inkomstenderving die het gevolg is van de verduidelijking in deze omzendbrief, die een retroactieve werking heeft?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: In het voorjaar is de omzendbrief LNE/2010 betreffende de aanrekening van de gemeentelijke saneringsvergoeding goedgekeurd. Daarin staat dat de gemeentelijke vergoeding voor bedrijfsafvalwater enkel mag worden aangerekend als er effectief bedrijfsafvalwater wordt opgevangen en getransporteerd in de gemeentelijke saneringsinfrastructuur, zijnde rioleringen en grachten. De gemeentelijke saneringsvergoeding is immers bedoeld voor de inzameling en afvoer van het afvalwater van de eigen waterwinningen, dus van grondwater, regenwater en oppervlaktewater, via de gemeentelijke infrastructuur.

De voorbije periode zijn tussen de landbouworganisaties, de watermaatschappijen, de Vlaamse Milieumaatschappij en mijn kabinet de nodige afspraken gemaakt over de praktische uitvoering van de omzendbrief. De landbouwers met een eigen waterwinning hebben in de tweede helft van oktober een brief gekregen van hun drinkwaterbedrijf waarbij

een verklaring op eer is toegevoegd die moet worden ingevuld. Als het bedrijfsafvalwater niet is aangesloten op de riolering of gracht, moet deze verklaring worden ingevuld en teruggestuurd aan de watermaatschappij voor 30 november 2010.

De omzendbrief verduidelijkt de wettelijke bepalingen van artikel l6quinquies, paragraaf 1 van het decreet van 24 mei 2002, namelijk dat de gemeentelijke vergoeding enkel kan worden aangerekend aan eigen waterwinners die gebruikmaken van de saneringsinfrastructuur. De herberekeningen die momenteel gebeuren, zijn louter een rechtzetting van een onterechte aanrekening en kunnen dus niet echt als een inkomstenderving worden beschouwd.

De gevolgen van de uitvoering van de omzendbrief op de inkomsten uit vergoedingen situeren zich op het niveau van de gemeenten. Ik wil er wel op wijzen dat de Vlaamse Regering via het lokaal pact en de RIO-subsidieregeling aan de gemeenten jaarlijks 210 miljoen euro ondersteuning biedt voor de aanleg van rioleringen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister, ik ben blij dat u verduidelijking hebt gegeven. Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten had deze vraag gesteld. U hebt tegenover de gemeenten duidelijk gemaakt dat zij het geld met terugwerkende kracht zullen moeten teruggeven. Zij zullen dan ook iets minder inkomsten hebben dan verwacht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer John Crombez tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de grondwaterwinning in de duinen op het grondgebied van de Koninklijke Golfclub Oostende in De Haan
- 302 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Minister, dit is een terugkerende vraag. Er werd een proefvergunning verstrekt voor 2 jaar. Die termijn loopt binnenkort af. Dit is een niet-onbelangrijke vraag. Destijds werd de vraag gesteld voor het oppompen van het grondwater. Bij een mogelijke betekenisvolle aantasting volgens de Habitatregeling moest er een passende beoordeling gebeuren. We hebben deze vraag vorig jaar al gesteld in deze commissie. Toen was ook duidelijk dat er een beslissing moest worden genomen door de deputatie. U zei toen dat u die beslissing zou afwachten, en dat was ook logisch.

Mijn vraag is tweeledig. De einddatum van de proefvergunning van 2 jaar is voorbij. Bij de beoordeling die moet worden gemaakt, moet gebruik worden gemaakt van de eco-hydrologische studie. Is dat dossier intussen al voorgelegd aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)? Indien ja, wat blijkt daar dan uit?

Werd het advies over die eco-hydrologische studie gevraagd aan de begeleidingscommissie die is samengesteld om dat proces te volgen? Bij de overstap van een proefvergunning naar een eventuele vergunning op langere termijn, kan het advies van die begeleidingscommissie belangrijk zijn.

Hoe staat het dus met het proces zelf nu de proefperiode bijna voorbij is? Hoe wordt de begeleidingscommissie daarbij betrokken?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, het zal de heer Crombez niet verbazen dat het dossier me bekend is. Ik denk dat de ecohydrologische studie niet klaar was op het ogenblik dat de begeleidingscommissie voor het laatst is bijeengekomen. Dat is misschien al een deel van het antwoord dat de minister straks zal geven. Dit is zeker een dossier dat zorg behoeft.

Ik heb er in het verleden ook vragen over gesteld. Ik breng in herinnering dat de golfclub in 2008 heeft gevraagd 95.000 kubieke meter grondwater te mogen oppompen, en dat in duingebied, waar zelfs de watermaatschappijen ondertussen hun winning hebben stopgezet. De gemeente heeft toen in haar advies gesteld dat dit te veel was en dat ze akkoord ging met 54.000 kubieke meter, met een afbouwscenario voor de toekomst. De deputatie heeft een vergunning gegeven voor de volle 95.000 kubieke meter, tegen alle adviezen in, ook die van de milieuvergunningscommissie. Minister, de beroepsprocedure bij u – toen heb ik de vraag gesteld – heeft ook allemaal negatieve adviezen opgeleverd, maar toch hebt u die vergunning voor 95.000 kubieke meter in stand gehouden.

Mijnheer Crombez, nu is er inderdaad een nieuwe vergunning aangevraagd. De gemeente geeft opnieuw het advies van maximaal 54.000 kubieke meter, met een afbouwscenario voor de toekomst. Het werkelijke verbruik in 2009 was trouwens geen 50.000 kubieke meter. Het bedroeg maar 49.800 kubieke meter. Een nieuw element is nu wel dat de golfclub zich ertoe verbindt om op termijn over te gaan tot een duurzamer beheer van de terreinen. Ik ben geen specialist ter zake.

Ik ben geen golfspeler. Ik ben ook geen jager. Ze willen van hun terrein een golflinksbaan maken, wat blijkbaar betekent dat dit veel natuurlijker is en een veel natuurlijker beheer mogelijk maakt, met veel minder besproeiing en bemesting. Ik heb ook begrepen dat het ANB ook veel minder dan die 95.000 kubieke meter adviseert, namelijk 35.000 kubieke meter, met een afbouw tot 15.000 kubieke meter. Misschien is er dus toch nog hoop.

Samengevat: die 95.000 kubieke meter waarvoor nu een vergunning is gegeven, weliswaar voor een proefperiode van 2 jaar, is decadent veel in dat gebied. Dat moet dus alleszins minstens worden gehalveerd. Daarnaast moeten we met die golfclub een regeling maken waarbij ze een afbouwscenario inbouwt met betrekking tot die hoeveelheid opgepompt grondwater.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, ik schets eerst de geschiedenis om een en ander duidelijk te stellen en ook om een aantal dingen recht te zetten.

Op 27 november 2008 werd, zoals de heer Vandaele al heeft aangehaald, door de deputatie van West-Vlaanderen de vergunning verleend voor de Koninklijke Golfclub Oostende, voor 2 jaar op proef. Bij die procedure werd aan het ANB advies gevraagd, onder meer over de passende beoordeling. Het agentschap verstrekte een ongunstig advies. De deputatie heeft het advies niet gevolgd. Er werd beroep aangetekend. De beslissing van de deputatie werd door mij op 9 oktober 2009, dus vorig jaar, in beroep bevestigd.

In het besluit van de deputatie werd een ecohydrologische studie, uit te voeren binnen de 18 maanden, als bijzondere voorwaarde opgelegd aan de golfclub. Op 13 september van dit jaar heeft de afdeling Milieuvergunningen een ongunstig advies gegeven voor de definitieve uitspraak na proefperiode van 2 jaar, omdat de ecohydrologische studie, die volgens de voorwaarden van de lopende proefvergunning binnen de 18 maanden na het toekennen van de vergunning op proef moest worden bezorgd, ontbrak. Omdat er geen nieuw element beschikbaar was, werd het ANB niet opnieuw om advies gevraagd.

Net vóór de bijeenkomst van de provinciale milieuvergunningscommissie van 15 oktober van dit jaar werd, op 8 oktober, de ecohydrologische studie bezorgd aan de afdeling Milieuvergunningen. De provinciale milieuvergunningscommissie heeft beslist dat er nog een advies zou worden gevraagd aan het ANB over de ecohydrologische studie. Omdat met dat advies nog rekening moest worden gehouden, werd het advies van de provinciale milieuvergunningscommissie van 15 oktober onder voorbehoud gegeven.

Op 22 oktober heeft de provincie West-Vlaanderen aan het agentschap een advies gevraagd over die ecohydrologische studie. Daarop heeft het ANB op 5 november 2010 een deels

gunstig advies gegeven. Het agentschap stelt in dat advies voor om een grondwaterwinning van 35.000 kubieke meter per jaar toe te staan, op voorwaarde dat de grondwaterwinning gedurende de vergunningstermijn wordt afgebouwd tot 15.000 kubieke meter per jaar.

Er wordt verwacht dat de deputatie in haar zitting van 10 november, morgen dus, een uitspraak zal doen. Het gaat hier om een definitieve uitspraak na proefperiode en niet om een nieuwe milieuvergunning. Dat is de belangrijke nuance die ik wou aanbrengen. Volgens artikel 36ter van het Natuurdecreet moet er in dat geval geen nieuwe passende beoordeling worden opgemaakt.

Een andere vraag luidde of er een advies over de gemaakte ecohydrologische studie werd gevraagd aan de begeleidingscommissie. Het gebied van de Koninklijke Golfclub Oostende valt onder het natuurrichtplan 'Duinen van de Middenkust tussen Oostende en Blankenberge', dat definitief werd goedgekeurd op 17 december 2007. Conform het natuurrichtplan werd er een begeleidingscommissie opgericht. Die commissie moet erop toezien dat de instandhoudingsdoelstellingen voor de aanwezige habitats worden nageleefd en dat het beheersplan van het golfterrein indien nodig wordt bijgesteld. De commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van het ANB, de vzw Natuurpunt, het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, de gemeente De Haan, het Instituut voor Natuur en Bosbeheer, ARCADIS en de Koninklijke Golfclub. Deze commissie werd niet opgericht als gevolg van een voorwaarde in de milieuvergunning. Het is de taak van de Koninklijke Golfclub Oostende om de begeleidingscommissie in te lichten. De begeleidingscommissie werd bijgevolg niet door de vergunningverlenende overheid om advies gevraagd bij de definitieve uitspraak na proefvergunning.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Na het indienen van de vraag is er de jongste weken blijkbaar heel veel gebeurd. Dat klinkt niet eens zo slecht. Wel vind ik het achteraf bekeken vreemd dat er een proefvergunning voor 95.000 kubieke meter is gegeven. Nu blijkt dat het ANB, met de negatieve adviezen die er in het begin eigenlijk al waren en de ecohydrologische studie nadien, toch tot de conclusie komt dat er veel minder nodig is.

De heer Vandaele heeft daarnet terecht gezegd dat er in 2009 nog geen 50.000 kubieke meter is gebruikt. In 2010 was het nog veel minder. Het is dus positief te noemen dat het ANB het volume sterk reduceert en zelfs in een afbouwscenario voorziet. Het gaat hier immers over een mogelijke betekenisvolle aantasting door een gigantische waterwinning in duingebied.

Er moet een passende beoordeling zijn. Er werd een begeleidingscommissie opgericht, met specialisten in die materie. Ik vind het dan ook jammer dat louter formeel en reglementair is gekeken naar die commissie, om te stellen dat de vraag niet aan die commissie moest worden gesteld, of dat het de golfclub was die dat moest doen. Er is niet bekeken of die commissie niet nog een extra nuttig element kon zijn.

Minister, dat is niet uw zaak. Ik besef dat ook. Toch pleit ik ervoor om die commissie ook echt een rol te geven in dergelijke situaties en om minstens te vragen dat die zou worden betrokken, zeker als de discussie zo moeilijk blijkt.

Nogmaals, er was sprake van heel negatieve adviezen, en toch werd een zeer groot volume goedgekeurd. Ik pleit er dus voor in de toekomst meer gewicht te geven aan die begeleidingscommissies. We leven alleszins op hoop wat de beslissing van de deputatie van morgen betreft.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Aanvullend wil ik nog wijzen op het volgende. Niet alleen bedroeg de werkelijk opgepompte hoeveelheid zowat de helft van die decadente 95.000 kubieke meter waarvoor een vergunning was gegeven, de oorspronkelijke vergunning van

1999 was een vergunning voor 2400 kubieke meter. In 2008, bijna 10 jaar later, met alle maatregelen die ondertussen zijn genomen qua natuurbeheer en dergelijke op die plaats, wordt er een verveertigvoudiging gevraagd van de hoeveelheid die men mag oppompen. Ik denk dat we nu op het goede spoor zitten, als het advies van het ANB natuurlijk wordt gevolgd. Ik hoop dat de heer Crombez daar ook eens een paar mensen op aanspreekt in de deputatie van West-Vlaanderen. Als de deputatie dat ANB-advies volgt en de golfclub doet wat ze heeft beloofd, namelijk overgaan naar dat linkssysteem, dan zijn we op de goede weg.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil hier toch nog eens benadrukken dat het feit dat er een proefvergunning is gegeven, met als een van de voorwaarden dat er een ecohydrologische studie moest worden gemaakt, blijkbaar wel werkt. Het heeft immers tot effect gehad dat het volume is gereduceerd. Dat lijkt me de juiste manier van werken. Op die manier hebben we ook veel meer kennis over het effect van het gebruik van dat grondwater. Zo kan dat ook wel beter in kaart worden gebracht. Het lijkt me beter op die manier te werken dan daar allerlei andere conclusies uit te trekken.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Ik ben het daar eigenlijk mee eens. Dat is de goede manier van werken. Ik denk echter – en daarmee wijs ik eigenlijk zelf meer in de richting van de deputatie dan in uw richting, minister – dat als er lokaal zoveel negatieve adviezen zijn over dat volume en de experts bovendien vanaf het begin stellen dat dit, zoals de heer Vandaele stelt, decadent is, het eigenlijk beter zou zijn die proefvergunning dan niet te geven voor een volume dat iedereen eigenlijk afschuwelijk vindt binnen die habitat. Als in de toekomst ministers veel verderop een beoordeling in beroep moeten doen, dan lijkt het me beter het voordeel van de twijfel te geven aan de experts, die allemaal al op voorhand zeiden dat dit inderdaad decadent is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de sanering van vervuilde schoolterreinen
- 309 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, geachte leden, in de beleidsnota Onderwijs 2009-2014 lezen we: “Ik zal de bestaande initiatieven met betrekking tot schoolgebouwen inventariseren en samen met mijn collega bevoegd voor Leefmilieu bekijken hoe we een versnelde sanering van vervuilde schoolterreinen kunnen uitvoeren.” Na de bespreking van de beleidsnota op 4 februari 2010 en mijn vraag daarover bezorgde de minister van Onderwijs al een eerste tussentijdse stand van zaken aan de commissie.

We zijn ondertussen ruim een half jaar later. Het antwoord op mijn schriftelijke vraag van 7 september 2010 aan de minister van Onderwijs leert me dat er momenteel van een inventarisatie of een actieve aanpak van de problematiek hoegenaamd nog geen sprake is. Nochtans zou de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) onder meer twee projecten ter zake willen inschrijven in haar ontwerp van beheerovereenkomst voor de periode 2011-2015, enerzijds voor de sanering van terreinen die al in gebruik of eigendom zijn van een onderwijs- of zorginstelling en anderzijds voor de sanering van terreinen die worden verworven met het oog op een non-profitrealisatie. Dit laatste project is dan ook een stuk ruimer dan enkel het onderwijs.

Het lijkt evident dat zeker niet-commerciële actoren, zoals het onderwijs of de zorgsector, moeten kunnen rekenen op de volledige steun van de OVAM, zelfs ambtshalve, bij de aankoop van nieuwe terreinen of de sanering van bestaande terreinen.

Minister, wat hindert de concrete uitvoering van het opzet zoals omschreven in de beleidsnota Onderwijs? Op welke termijn kan hieraan een oplossing worden gegeven? Op welke wijze wordt de – eventueel zelfs ambtshalve – bijdrage van de OVAM bij de betrokkenheid van actoren uit de non-profitsector op dit moment geregeld? Op welke wijze wordt het overleg met respectievelijk het beleidsdomein Onderwijs en het beleidsdomein Zorg gevoerd? Welke afspraken worden er gemaakt? Welke timing wordt vooropgesteld?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer De Meyer, u hebt daar al een schriftelijke vraag over gesteld, waarnaar u zelf hebt verwezen. Heel wat van uw vragen zijn toen ook beantwoord, denk ik. Toch wil ik een en ander nogmaals benadrukken.

Zoals al werd gesteld in het antwoord op uw schriftelijke vraag is het de bedoeling, om in overleg tussen de onderwijssector en de OVAM, een voorstel van programmatische aanpak op te stellen tegen eind 2011. Daarin zal de uitvoering, en de snelheid ervan, van een dergelijk programma worden opgenomen. Uiteraard zal dat alles ook afhangen van de middelen die op dat moment ter beschikking zullen zijn. Echt concrete afspraken daarover maken kan ik nu dus niet.

Er is momenteel geen specifieke regeling voor een ambtshalve bijdrage. Het is de algemene regeling van het Bodemdecreet die ter zake van toepassing is.

Er zijn afspraken gemaakt tussen Onderwijs en de OVAM, en die hebben geresulteerd in drie werkgroepen. Er is een werkgroep AGIOn-onderwijsveld-OVAM, een werkgroep GO!-OVAM en een werkgroep VIPA-OVAM met de opdracht om een voorstel van programmatorische aanpak op te stellen en ondertussen in een dossiermatige aanpak te voorzien. Zoals gezegd, hopen we daar eind volgend jaar meer duidelijkheid over te hebben.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, de minister zal het me niet kwalijk nemen dat ik niet onmiddellijk enthousiast ben over het antwoord. Dat had ze ook niet verwacht.

Minister, u verwijst naar het antwoord dat ik al gekregen heb van de minister van Onderwijs op mijn vraag van 7 september. Ik ga dat hier niet voorlezen, maar u moet het wel zelf eens nalezen, net als andere collega's die in de problematiek geïnteresseerd zijn. De minister van Onderwijs zegt onder meer dat men de kosten gaat ramen om na te gaan wat men hiervoor in middelen moet voorzien. Tegelijkertijd antwoordt hij ook dat men nog geen inventaris gaat opmaken. Hoe kan men daar dan in godsnaam mee starten en zinvol werk doen?

Ik stel mijn vraag omdat er in de beleidsnota Onderwijs heel uitdrukkelijk staat dat er samen met u gewerkt zal worden aan een versnelde sanering van vervuilde schoolterreinen. Dat zijn de woorden van de minister van Onderwijs in zijn beleidsnota. In zijn beleidsbrief van dit jaar heeft hij het daar opnieuw over en hij wil stappen vooruit zetten. Ik ga het niet allemaal voorlezen, maar ik vraag toch aan u, minister, aan uw medewerker die de problematiek opvolgt en aan de collega's om de laatste alinea van pagina 36 eens na te lezen.

Voorzitter, het is toch niet abnormaal dat een parlementslid in de problematiek van schoolgebouwen en alles wat ermee gepaard gaat, de regering hierover ondervraagt om te weten hoe dit proces stapsgewijs verder gaat. Ik ben geïrriteerd over de wijze waarop in de beleidsnota's zomaar alinea's worden neergeschreven zonder dat daar iets mee gebeurt. Die beleidsnota's zijn toch geen bezigheidstherapie. Het is toch de bedoeling dat er in de beleidsnota iets weerspiegeld wordt van wat de regering effectief gaat uitvoeren. Ik heb het gevoel dat ik een beetje van de ene minister naar de andere gestuurd word. De ene minister zegt a en de andere b, en in de praktijk gebeurt er niets.

De OVAM krijgt heel wat middelen. Dit jaar was het 20 miljoen euro plus nog 10 miljoen euro van de middelen van het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven. Gezien de financiële toestand zal het misschien niet hetzelfde bedrag zijn als in 2010, maar ik veronderstel dat het toch nog over een aanzienlijke som zal gaan. Ik ben verrast dat niet ambtshalve de zorgsector, de non-profitsector, de onderwijssector aan bod komt, te meer omdat de minister van Onderwijs daarover grote beloftes heeft gedaan.

Voorzitter, is mijn ergernis als parlementslid begrijpelijk?

De heer Bart Martens: U spreekt vanuit de buik, mijnheer De Meyer. Uw ergernis is begrijpelijk als de ene minister de problematiek doorspeelt naar de andere. Als ik me niet vergis, minister, bestaan er in het regeerakkoord voorstellen om collectief en ambtshalve een aantal vervuilde sites in handen van lokale besturen aan te pakken. Daar werd specifiek verwezen naar de oude gassites, maar die problematiek kan mutatis mutandis zeker ook van toepassing zijn op schoolterreinen. De gassites zijn ten andere vaak nog in handen van de netbedrijven die wel de nodige middelen hebben om tot de sanering van die terreinen over te gaan. Voor de inrichtende machten van scholen ligt dat toch iets anders.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: De minister zal het me niet kwalijk nemen dat ik nog even wil aanvullen. Ik zit niet op haar terrein, maar op dat van de minister van Onderwijs. Er is ook een medewerker van de minister aanwezig die deze zaken ten gronde volgt.

In Antwerpen zijn er nieuwe schooltjes gebouwd: de containerklassen. Mijn excuses dat ik het zo oneerbiedig uitdruk. Een van die nieuwe schooltjes is gebouwd op de terreinen van de autostelplaats van De Lijn. Die gebouwen staan er, maar ze mogen niet in gebruik genomen worden omdat de gronden vervuild zijn en omdat er nog geen attest van de OVAM is. Nochtans wordt er euforisch gedaan over de nieuwe scholen in Antwerpen. Op de meeste plaatsen is dat initiatief ook geslaagd. Ik moet genuanceerd spreken, maar ik merk dat het nieuwe schooltje op een bepaalde plaats staat en dat er niets gebeurt. Er staan zelfs geen tafeltjes in en uiteraard zitten er geen kinderen in, want men wacht op het attest van de OVAM. Ik vraag me af hoe het zit met de samenwerking tussen de OVAM en Onderwijs.

Minister, ik beschouw dit helemaal niet als een persoonlijke aanval, maar het is toch normaal dat we daarover bezorgd zijn en dat we onze gegronde ergernis daarover laten blijken. Ik vind dat een dienst als de OVAM meer dienstbaar zou kunnen werken ten aanzien van de bevolking.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, misschien interpreteert u het verkeerd of misschien wilt u het niet goed interpreteren? Een van uw verwijten is dat er te weinig afstemming is tussen Onderwijs en Welzijn en tussen de OVAM. Daarom hebben we net het initiatief genomen om die drie werkgroepen op te richten: de werkgroep AGIOn-OVAM, de werkgroep GO!-OVAM en de werkgroep VIPA-OVAM. De beste weg die we kunnen bewandelen, is samenwerken en met iedereen rond de tafel gaan zitten om een goede regeling uit te werken. Dat kan toch uw wrevel, voor zover die nu nog bestaat, wegnemen en bewijzen dat het ons menens is om daarvoor een regeling uit te werken. En dat is volgens mij perfect in uitvoering van het regeerakkoord.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik wil u alleen stimuleren tot een grotere vooruitgang, minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een stand van zaken met betrekking tot de aanpak van de erosieproblematiek
- 318 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Erosiebestrijding blijft de speerpunt van het bodembeschermingsbeleid in Vlaanderen. Bij uw aantreden voegde u meteen ook de daad bij het woord. Het was op uw voorstel dat het besluit van 8 mei 2009 werd aangepast waardoor een vrij zware subsidieprocedure met de voorafgaande opmaak van een investeringsprogramma, vervangen werd door een bijna continu systeem van subsidieaanvragen die halfjaarlijks in een subsidieprogramma worden gerangschikt en betoelaagd. Dit nieuwe subsidiëringssysteem start vanaf 2011.

De gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen vormen het uitgangspunt van de erosiebestrijding in Vlaanderen. Veel van die plannen bleven de voorbije jaren echter dode letter, ondanks de financiële middelen die de Vlaamse overheid erin had geïnvesteerd. Om die beleidsplannen te activeren en in concrete acties om te zetten voorzag het besluit van 8 mei 2009 dat gemeenten met steun van de Vlaamse overheid een beroep zouden kunnen doen op een erosiecoördinator.

Begin dit jaar kondigde u aan dat er 62 subsidieaanvragen voor een coördinator werden ingediend. Daarnaast zijn er ook de projecten in het kader van erosiebestrijding die de gemeenten kunnen indienen. Ook hier bleef het aantal aanvragen de voorbije jaren blijkbaar onder de verwachtingen. Ook de betrokkenheid van de burger roept een aantal vragen op. Wij stellen vast dat tot op dit ogenblik alleen initiatieven genomen worden ten aanzien van de landbouwers. Zij worden gestimuleerd om initiatieven te nemen via het afsluiten van beheersovereenkomsten, tot op heden is er echter weinig kans tot inspraak of inbreng van de gewone burger. In de vorige legislatuur zijn er een aantal vragen gesteld over de grondverschuivingen die zich vooral voordoen in het gebied van de Vlaamse Ardennen. In opvolging daarvan wil ik aan de minister een concrete stand van zaken vragen.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de verschillende maatregelen die de Vlaamse overheid heeft uitgewerkt, zowel wat de erosiecoördinatoren, de subsidiëring van gemeentelijke erosieprojecten als de beheersovereenkomsten betreft? Wat zijn de resultaten? Wat is de vooruitgang? Wat zijn de knelpunten? In hoeverre kan een landbouwer vandaag verplicht worden om erosiemaatregelen te nemen? In hoeverre kan de burger zijn steentje bijdragen tot de erosiebestrijding in zijn gemeente, hetzij door problemen te melden – ondertussen hebt u al een meldpunt aangekondigd – hetzij door zelf initiatieven te nemen.

Een heel specifieke problematiek vormen de grondverschuivingen, waarnaar ik al verwezen heb. In hoeverre zijn op dit vlak de voorbije jaren nog preventieve initiatieven genomen om nieuwe grondverschuivingen te voorkomen? Zal de aanpak van deze problematiek ook onder de opdracht van de erosiecoördinatoren vallen?

De heer Bart Martens: Ik heb hierover in de vorige legislatuur verschillende keren het woord genomen. Het Bodemdecreet, dat is uitgebreid van een bodemsaneringsdecreet naar een bodembeschermingsdecreet, voorziet wel degelijk in de decretale mogelijkheid om via uitvoeringsbesluit ge- en verboden op te leggen.

Toen is er gezegd om eerst via positieve stimuli te proberen werken, door te sensibiliseren en subsidies en premies voor erosiebestrijdende maatregelen te verlenen. Als die hun effectiviteit niet bewijzen, moet er overwogen worden om een aantal maatregelen meer verplichtend op te leggen. Dat kan dan zijn dat men moet ploegen volgens de hoogtelijnen en niet van de top van de helling naar de bodem, dat men de bodem in de winter bedekt moet houden, dat men ten aanzien van grachten bepaalde stroken begroeid moet laten enzovoort.

Er is een heel scala van mogelijkheden voorhanden die finaal ook in het belang van de landbouwsector zelf zijn. Als de vruchtbare teelaarde blijft afspoelen, blijft er op termijn een probleem bestaan van bodemvruchtbaarheid, nog los van de problemen waar lokale besturen mee te kampen krijgen als de wegen overspoeld worden door een sliblaag of als de riolen verstopt geraken, met alle overstromingsgevolgen van dien.

Ik denk toch dat die erosieproblematiek eens opnieuw tegen het daglicht moet worden gehouden om te kijken of er geen aanvullende maatregelen nodig zijn om de erosie van onze gevoelige bodems te kunnen tegengaan. Dat is overigens niet alleen een probleem in de Vlaamse Ardennen, maar ook in Haspengouw, in het Hageland en dies meer.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Franssen, ik ga zo gedetailleerd mogelijk antwoorden op al uw vragen. Er zijn ongeveer 120 gemeenten die deels of geheel erosiegevoelig zijn. In de periode 2001-2009 werd in totaal 4.161.000 euro subsidie verleend aan 100 gemeenten voor het opmaken van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan. Op 21 oktober 2010 beschikten al 93 gemeenten over een goedgekeurd gemeentelijk erosiebestrijdingsplan. Voorzitter, ik denk dat dit een signaal is dat de weg die we inslaan, ook werkt.

In de periode 2001-2009 werd in totaal 6.999.000 euro subsidie verleend aan 29 gemeenten voor het uitvoeren van gemeentelijke erosiebestrijdingswerken. Het betreft 84 subsidiedossiers, waarvan enkele betrekking hebben op maatregelen in hetzelfde knelpuntgebied.

In de begroting 2010 is een vastleggingskrediet van 5.100.168 euro beschikbaar. In het investeringsprogramma 2010 zijn drie principeaanvragen voor erosiebestrijdingsplannen opgenomen. Verder zijn er 29 principeaanvragen voor erosiebestrijdingswerken opgenomen in het basisprogramma en 68 principeaanvragen voor erosiebestrijdingswerken opgenomen in het reserveprogramma. Bovendien zijn er 55 principeaanvragen voor erosiecoördinatoren opgenomen in het basisprogramma en 7 principeaanvragen voor erosiecoördinatoren opgenomen in het reserveprogramma.

Zoals elk jaar worden de meeste definitieve subsidieaanvragen pas op het einde van het jaar ingediend, zodat het nu nog niet duidelijk is voor hoeveel principeaanvragen effectief een definitieve subsidieaanvraag zal worden ingediend in 2010. Op 21 oktober 2010 waren 61 definitieve subsidieaanvragen ingediend.

Sinds 2005 kunnen de landbouwers een beheersovereenkomst erosiebestrijding afsluiten met de Vlaamse overheid. De landbouwers kunnen kiezen uit twee groepen van maatregelen.

Dat de landbouwers inpikken op de geboden kansen blijkt uit de volgende cijfers. Tijdens de eerste programmaperiode 2000-2006 hebben 400 landbouwers samen bijna 2000 grasbufferstroken aangelegd voor een totale oppervlakte van 435 hectare. Tijdens de tweede programmaperiode (2007-2013) werden ruim 1000 objecten aangelegd, samen goed voor ongeveer 250 hectare, door meer dan 400 landbouwers. Tijdens de eerste programmaperiode (2000-2006) hebben 143 landbouwers samen 231 grasgangen aangelegd voor een totale oppervlakte van 70 hectare. Tijdens de tweede programmaperiode (2007-2013) werden 95 objecten aangelegd, samen goed voor ongeveer 30 hectare, door 70 landbouwers. Tijdens de eerste programmaperiode (2000-2006) hebben 75 landbouwers een beheersovereenkomst niet-kerende bodembewerking afgesloten. Samen hebben ze 446 percelen met een totale oppervlakte van ruim 1000 hectare gedurende vijf jaar niet-kerend bewerkt. Tijdens de tweede programmaperiode (2007-2013) sloten 132 landbouwers een dergelijke beheersovereenkomst voor een oppervlakte van bijna 2000 hectare.

Globaal gesteld vertonen de beheersovereenkomsten erosiebestrijding een stijgende trend. Het aantal unieke landbouwers dat een beheersovereenkomst erosiebestrijding lopende heeft, bedraagt in 2010 ongeveer 800. Het grootste knelpunt voor de toepassing van het Erosiebesluit van 8 mei 2009 is de vaststelling dat de gemeenten tot nog toe weinig

definitieve subsidieaanvragen voor erosiebestrijdingswerken indienden bij de Vlaamse overheid. De belangrijkste reden daarvoor is de vaststelling dat de gemeenten moeilijk het akkoord van alle betrokken eigenaars en gebruikers verkrijgen om de geplande erosiebestrijdingswerken uit te voeren op hun gronden. De gemeenten gaan zelden over tot aankoop of onteigening. De praktijk leert dat de gemeente meestal wel het akkoord van de eigenaars en gebruikers verkrijgt als ze daarvoor gespecialiseerde contactpersonen inschakelt. Juist om die reden werd de subsidiemogelijkheid voor de erosiecoördinatoren ingevoerd. Aangezien de eerste subsidies voor erosiecoördinatoren pas in het najaar van 2010 werden verleend, is het te vroeg om het effect daarvan nu al te evalueren.

In Vlaanderen zijn landbouwers verplicht om erosiebestrijdingsmaatregelen toe te passen op sterk erosiegevoelige percelen. In totaal gaat het over ongeveer 10.000 hectare. De maatregelen bestaan uit een minimale bodembedekking en een minimaal landbeheer en zijn afhankelijk van de teelt. Een landbouwer die zijn sterk erosiegevoelig perceel onder permanente bedekking houdt, hoeft geen bijkomende maatregelen te nemen. Verkiest een landbouwer wintergranen te verbouwen, dan mag hij de bodem niet langer dan 3 maanden onbedekt laten en moet hij het gewas inzaaien volgens de richting die het best aansluit bij de hoogtelijnen. Voor sterk erosiegevoelige gewassen zoals maïs en bieten mag de bodem niet langer dan 2 maanden onbedekt zijn voor het inzaaien van de hoofdteelt en moet de landbouwer bijkomend zijn landbeheer aanpassen.

De controle op het naleven van de randvoorwaarden gebeurt door het Agentschap voor Landbouw en Visserij. Overtredingen worden bestraft door een korting op de rechtstreekse steun en op de vergoedingen voor de agromilieumaatregelen aan de betrokken landbouwers. Een deel van die verplichtingen kan ook via een beheersovereenkomst erosiebestrijding worden ingevuld, maar in dat geval kan de jaarlijkse beheersvergoeding enkel worden betaald in de jaren dat er geen erosiegevoelige teelt wordt verbouwd.

De burger kan gebruikmaken van het meldpunt voor bodemerosie en grondverschuivingen van de Vlaamse overheid. Het gaat om een meldpunt op de website van de dienst Land en Bodembescherming van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). Bedoeling is om via de meldingen het bodembeschermingsbeleid beter te onderbouwen en te versterken. Concrete schadegevallen scheppen een realistisch beeld van de huidige situatie op het terrein en tonen het economisch belang van de bodemdegradatieprocessen aan. De meldingen worden ook doorgegeven aan de gemeentelijke erosiecoördinatoren.

Voor de gemiddelde burger is het niet evident zelf initiatieven te nemen die bijdragen tot erosiebestrijding in zijn gemeente. Burgers die eigenaar of gebruiker zijn van erosiegevoelige percelen, of van percelen die gunstig gelokaliseerd zijn om modderstromen te bufferen, kunnen uiteraard wel actief meewerken aan de gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen.

Grondverschuivingen zijn eveneens een vorm van bodemdegradatie, maar zijn duidelijk te onderscheiden van bodemerosie. Een grondverschuiving is een hellingafwaartse beweging van grond onder invloed van de zwaartekracht. In tegenstelling tot bodemerosie gaat het bij grondverschuiving om beweging van het hele bodempakket. Bij een grondverschuiving speelt water een indirecte rol door vermindering van de bodemsterkte en via grondwaterstroming.

De Vlaamse overheid heeft het voorkomen van grondverschuivingen in de Vlaamse Ardennen en in andere delen van het zuiden van Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant laten onderzoeken door de K.U.Leuven. De gekarteerde grondverschuivingen en de berekende gevoeligheidskaart voor grondverschuivingen zijn raadpleegbaar op de website van de Databank Ondergrond Vlaanderen.

Tevens werd het richtlijnenboek voor de discipline bodem voor de milieueffectrapportage aangepast, zodat voor MER-plichtige projecten de nodige aandacht wordt besteed aan de gevoeligheid voor grondverschuiving. De aanpak van grondverschuivingen behoort niet tot

de taken van de erosiecoördinatoren. Uiteraard moeten die bij het verlenen van adviezen wel rekening houden met de gevoeligheid voor grondverschuiving.

Mevrouw Franssen, ik hoop op deze manier een antwoord gegeven te hebben op uw vragen.

Voorzitter, ik denk dat de cijfers die ik heb aangehaald, toch wel aantonen dat de weg die we hebben ingeslagen, een effect heeft op het terrein en dat er via die aanpak toch wel heel wat gebeurt dat positief te noemen is.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U neemt me de woorden uit de mond. Door de cijfers zien we inderdaad dat er vooruitgang wordt geboekt.

Grondverschuivingen zijn iets heel specifieks. Er staat ook in uw beleidsbrief – zonder een voorafname te willen doen – dat er zal worden gepeild naar de schade die er de voorbije 10 jaar is geweest of zou kunnen zijn geweest naar aanleiding van grondverschuivingen. Ik ben in elk geval zeer nieuwsgierig naar deze peilingen en naar de resultaten.

Ik denk dat het belangrijk is om wat erosie betreft, de ingeslagen weg te volgen zodat dit probleem, zeker in de Vlaamse Ardennen, kan worden aangepakt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de noodzaak aan natuurvergunningen voor het verwijderen van invasieve exoten
- 319 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Voorzitter, minister, collega's, volgens het decreet op het natuurbehoud en zijn uitvoeringsbesluiten moet in bepaalde gevallen een natuurvergunning worden aangevraagd voor werken in natuurgebied, landbouwgebied of aanverwante, zoals het kappen van bomen, hagen en dergelijke meer. In speciale beschermingszones geldt die regel des te meer.

Er zijn echter ook bestrijdingsplannen voor invasieve exoten waarbij een intensieve strijd wordt gevoerd tegen die soorten ter bescherming van de inheemse biodiversiteit. Sommige soorten zoals de Amerikaanse eik en de vogelkers zijn zeer wijdverspreid en hebben een hoge impact op de biodiversiteit.

Beide principes kruisen elkaar wanneer een invasieve exoot bestreden moet worden en een natuurvergunning verplicht is. Voor burgers is dit moeilijk te begrijpen: een vergunning aanvragen voor iets wat bestreden wordt of zelfs moet worden bestreden. Het is wellicht geen geheim dat op nogal wat plaatsen vogelkers zonder vergunning wordt verwijderd. Dan riskeren de eigenaars een proces-verbaal. Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 over de soortenbescherming voorziet in de mogelijkheid om een beheerregeling uit te werken voor een uitheemse soort om de inheemse biodiversiteit te beschermen. Op die manier zouden invasieve exoten bestreden kunnen worden, zonder dat een natuurvergunning noodzakelijk is.

Minister, bent u het ermee eens dat het absurd is een natuurvergunning te moeten aanvragen voor de bestrijding van een invasieve exoot? Op welke manier kan dit worden vermeden? Is het mogelijk om via een beheerregeling hiervoor een oplossing te bieden? Voor welke invasieve soorten acht u het mogelijk ze eventueel van een natuurvergunning vrij te stellen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De natuurvergunning, zoals beschreven in het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, heeft de bescherming van vegetaties en kleine landschapselementen (KLE) tot doel.

Laat ons voor de eenvoud er even van uitgaan dat het bestrijden van invasieve exoten vrijgesteld zou zijn van een natuurvergunning. Met andere woorden, er zou op elk moment substantieel kunnen worden ingegrepen door het kappen van bomen of door het afzetten van heggen enzovoort. Deze vegetaties en KLE kunnen, zelfs als er sprake zou zijn van overwoekering of inmenging door invasieve exoten, nog andere ecologische en landschappelijke functies hebben. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan nestgelegenheid, ecologische verbindingen en dergelijke.

Bij het uitreiken van een natuurvergunning kan, al dan niet via opgelegde voorwaarden, een evenwicht worden gezocht tussen al deze verschillende aspecten. Volgens mij is het dan ook niet absurd een vergunning aan te vragen in functie van het bestrijden van een invasieve exoot.

Dat neemt uiteraard niet weg dat de bestrijding van invasieve exoten een belangrijk aandachtspunt is. Een beleidsmatige aanpak met een visie is daarbij nodig, waarbij beheersystemen en instrumenten gericht en versterkend worden ingezet zodat een gerichte bestrijding van invasieve exoten niet te veel extra administratief werk inhoudt.

Het inzetten van het instrument beheerregeling in het kader van het Soortenbesluit kan in de problematiek van invasieve exoten een structurele oplossing bieden. In de beheerregeling kan men bepalen hoe men welke actie zal ondernemen bij het bestrijden of uitroeien van een soort of soortengroep. Om het mogelijk te maken de hinder van invasieve exoten te vermijden, te milderen of te herstellen, kan het verrichten, het laten verrichten of het opleggen van specifieke beheers- of bestrijdingsacties worden opgenomen. In de beheerregeling kunnen de nodige afwijkingen worden opgenomen die de voorgestelde actie op gebiedsdekkende wijze mogelijk moeten maken.

Als voorbeeld hebben mijn diensten een ontwerp van beheerregeling uitgewerkt conform het Soortenbesluit voor de aanpak van invasieve waterplanten. In deze commissie hebben we het daar al uitgebreid over gehad. Als onderdeel van deze beheerregeling werd een aanvraag tot een algemene ontheffing op het verbod op vegetatiewijziging in gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) opgenomen zodat de in de ontwerpversie van beheerregeling vernoemde exoten ook in VEN-gebied kunnen worden bestreden. De maatregelen in een beheerregeling beschouw ik als normaal onderhoud zodat er dan een vrijstelling bestaat van natuurvergunning voor het wijzigen van vegetatie en KLE.

Voor elke geplande actie ten aanzien van een invasieve exoot zal men hoe dan ook bepalingen in andere wetgeving moeten opvolgen en evalueren zodat men bestrijdingsacties op een legale wijze onderneemt. Ik denk daarbij aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Voor elke soort of soortengroep van invasieve exoten moeten we ons de vraag stellen welke beheermethode nodig is en hoe ze kan worden uitgevoerd rekening houdend met andere regelgeving en doelstellingen.

Momenteel is het exotenbeleid in Vlaanderen nog in volle ontwikkeling. Ook op Europees niveau is het ontwikkelen van een Europese strategie ten aanzien van exoten in volle actie. Vlaanderen ontwikkelt zijn beleid in afstemming met de Europese strategie. Er is echter nog heel wat werk nodig om te komen tot een visie op de algemene aanpak van exoten in Vlaanderen. Het bepalen van de soorten die een groot probleem stellen en waarbij het opmaken van een beheerregeling nodig is, is een van de werkpunten die daarbij worden opgenomen.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Bepaalde elementen kunnen ons verder helpen om een aantal zaken op te nemen in de beheerregeling. Ik blijf toch wat op mijn honger. Ik begrijp dat het niet eenvoudig is om dat van vandaag op morgen te doen, vooral omdat er afstemming moet zijn met de Europese regelgeving. Ik kijk ernaar uit om daarover van gedachten te wisselen in de komende periode.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyssens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over subsidies voor rioleringsdossiers - 346 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Minister, ik moet hier niemand overtuigen van de grote inspanningen die Vlaanderen het afgelopen jaar heeft gedaan voor rioleringsnetwerken in onze gemeenten. Het betoelagingsprincipe hoef ik niet verder uit te leggen. Ook de gemeentebesturen hebben mee aan de kar getrokken in dergelijke projecten.

Ik wil het wel hebben over de vele middelen die worden gepland voor de betoelaging van rioleringsprojecten, met name de kwartaalprogramma's, waarin een aantal dossiers worden vastgelegd. Soms worden er rioleringsprojecten ingediend, waarvoor subsidies worden toegewezen, maar om de een of andere reden worden ze niet opgestart. Daardoor blijft de toegewezen subsidie ongebruikt, terwijl tal van andere projecten wachten op subsidies.

Minister, wat is de gemiddelde doorlooptijd van een gemiddeld rioleringsdossier, te beginnen vanaf het vastleggen op het kwartaalprogramma tot aan de effectieve vastlegging? Hoeveel dossiers liggen al meer dan 5 jaar vast zonder uitvoering? En hoeveel meer dan 10 jaar? Hebt u een zicht op het totaal uitstaand bedrag van onuitgevoerde dossiers? Zo ja, hoeveel bedraagt dit? Bent u bereid om mogelijkheden te onderzoeken om middelen die geblokkeerd zitten voor slapende dossiers, binnen een redelijke tijd over te hevelen naar andere dossiers die wel kunnen worden gerealiseerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Eerst en vooral zou ik erop willen wijzen dat de vastleggingskredieten voor de subsidiëringsprogramma's de laatste jaren sterk gestegen zijn. De beschikbare kredieten voor vastlegging van de subsidies voor de goedgekeurde voorontwerpdossiers worden jaar na jaar vastgesteld bij de begrotingsopmaak. In 2006 was er 67.409.000 euro vastleggingskrediet beschikbaar. Hiervan is 67.399.000 euro ook effectief besteed. In 2010 was er respectievelijk 109.864.000 euro beschikbaar en 109.838.000 effectief besteed vastleggingskrediet.

Met betrekking tot de gemiddelde doorlooptijd van een dossier tussen goedkeuring op een kwartaalprogramma en vastlegging van de subsidie stellen we het volgende vast. Voor ongeveer de helft van de projecten van een bepaald subsidiëringsprogramma wordt de subsidie vastgelegd op de begroting van het jaar van het programma zelf of het daaropvolgende jaar. Bijvoorbeeld, voor de projecten van het programma 2005, dat in de loop van kalenderjaar 2004 werd goedgekeurd, werd voor ongeveer 55 percent van de projecten de subsidie vastgelegd op de vastleggingskredieten van 2005 en 2006.

Rekening houdend met het feit dat na de vastlegging van de subsidie de rioolbeheerder het ontwerpdossier ter goedkeuring moet overmaken aan de provinciegouverneur, na goedkeuring ervan moet aanbesteden, gunnen en uitvoeren, dient een zekere doorlooptijd te worden gegeven tussen de vastlegging van de subsidie en de uitbetaling ervan. Het subsidiebesluit voorziet in een termijn van 3 jaar tussen de bekendmaking van de vastlegging van de subsidie en de indiening door de rioolbeheerder, van de eindafrekening en het as-

builtplan. Op deze termijn kan een gemotiveerde verlenging worden aangevraagd aan de ambtelijke commissie. We stellen vast dat de rioolbeheerders daar zeer frequent gebruik van maken, omdat de termijn van 3 jaar te kort blijkt te zijn.

Wat betreft de termijn tussen de vastlegging van de subsidie en de effectieve uitbetaling van het saldo van het project, blijkt uit een analyse van de besteding van de kredieten dat binnen de 4 jaar na vastlegging voor ongeveer 50 percent van de vastleggingen de uitbetaling is doorgegeven. Verder blijkt dat na 11 jaar slechts ongeveer 80 percent van de vastgelegde subsidies effectief besteed is, waardoor ongeveer 20 percent van de vastgelegde kredieten onbenut is gebleven. Het onbenutte aandeel zal in de toekomst dalen, omdat in de afgelopen jaren een aanzienlijk aantal verminderingen van subsidie werd doorgevoerd omwille van het wegvallen van de btw naar aanleiding van de btw-ruling inzake de afvoer van afvalwater.

Een exact overzicht van de meer dan 5 of 10 jaar geleden vastgelegde dossiers die nog niet uitgevoerd zijn, kan ik u niet geven. Zolang geen voorschot- of eindafrekeningsdossier is ingediend, is de VMM immers niet op de hoogte van aanvang en einde der werken. Van de dossiers waarvoor de kennisgeving van vastlegging meer dan 5 jaar geleden – dus voor 1 november 2005 – gebeurde, zijn er een 145-tal waarvoor geen aanvangsdatum of einde der werken gekend is en waarvoor geen voorschot- of saldoaanvraag werd ingediend. Dit betreft een maximumaantal, aangezien voor een aantal van deze dossiers de werken mogelijk wel al zijn uitgevoerd, maar er nog steeds geen voorschot of saldobetaling werd aangevraagd. Voor een deel van deze dossiers werd ondertussen wel een gemotiveerde aanvraag tot uitstel ingediend en toegekend.

Eenzelfde analyse voor de dossiers waarvoor de kennisgeving van vastlegging meer dan 10 jaar geleden gebeurde, levert een maximumaantal van 45 dossiers op.

Het uitstaande bedrag aan encours op het MINA-fonds voor de subsidiedossiers betrof eind september 2010 ongeveer 510 miljoen euro. We merken hierbij op dat dit bedrag het verschil is tussen de vastgelegde subsidies en de uitbetaalde subsidies en dat hierin dus de grote vastleggingskredieten van 2008, 2009 en 2010, zijnde ongeveer 310 miljoen euro, volledig vervat zitten.

Voor de dossiers waarvoor de vastlegging van de subsidie in deze jaren werd doorgevoerd, kan, confer de procedure van het subsidiebesluit, nog geen betaling van het saldo hebben plaatsgevonden. Dat gaat voor alle duidelijkheid niet om onuitgevoerde dossiers.

Rekening houdend met de techniciteit van de dossiers is het niet evident een duidelijke definitie voor slapende dossiers op te stellen. Sommige dossiers zijn zo complex dat een lange uitvoeringstermijn soms wel gerechtvaardigd is. Bovendien is het zo dat de vastlegging van de subsidie dossiergewijs gebeurt en dat voor elk dossier de subsidieerbare posten worden opgegeven, waardoor een overheveling van toegestane subsidie van het ene dossier naar het ander bijna onmogelijk is.

Er is door de VMM echter een overzicht opgesteld van mogelijk te annuleren encours. In dat overzicht wordt voor de volledig uitbetaalde dossiers gecontroleerd of er nog resterende kredieten beschikbaar zijn op de MINA-begroting. Het is de bedoeling die openstaande en niet meer noodzakelijke encours te annuleren en te herbestemmen voor de rioleringsdossiers, zodat een aantal dossiers, wachtend op subsidie, toch kunnen worden uitgevoerd.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Minister, ik dank u voor uw uitvoerige en duidelijke antwoord. Hebt u er enig zicht op wanneer de VMM duidelijkheid kan verschaffen over het totaalbedrag van de encours die kunnen worden geannuleerd?

Minister Joke Schauvliege: Dat kan heel snel gaan. Ik denk dat de lijst zelfs klaar is, maar dat ze nog eens overlopen moet worden. Ik kan geen exacte timing geven, maar men is daar zo goed als klaar mee.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, als ik u goed begrepen heb, zegt u dat men normaal na 3 jaar een gemotiveerde vraag tot uitstel moet stellen, en dat 20 percent onbenut blijft na 10 jaar. Daaruit besluit ik dat er niet echt gevolgen aan worden gekoppeld als iemand geen gemotiveerde vraag tot uitstel stelt. Dan kunnen we ons afvragen of we vanuit de Vlaamse overheid, en met name vanuit de VMM, niet korter op de bal moeten spelen en de lokale overheden niet meer onder druk moeten zetten om effectief uit te voeren.

De heer Bart Martens: De vraag is ook in hoeverre we gevolg moeten geven aan de aanbevelingen die het Rekenhof destijds heeft gedaan in zijn onderzoek naar de subsidiëring van gemeentelijke rioleringen. Het Rekenhof stelde toen voor om meer met een soort enveloppenfinanciering te werken, wat gekoppeld zou kunnen worden aan de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen, die op het niveau van elke gemeente zouden moeten worden opgemaakt. Zouden in functie van de doelstellingen die nodig zijn om de ecologisch goede toestand van onze waterlopen te bereiken, projecten geprioriteerd kunnen worden?

Minister Joke Schauvliege: De subsidie wordt nu ook verleend op basis van een aantal vaststaande criteria. De dossiers die de ecologische toestand het meest ten goede komen, krijgen voorrang. Dat wordt nu dus al op die manier toegepast, mijnheer Martens.

Mijnheer Vandaele, u hebt een punt. Wij hebben gevraagd om dat eens allemaal in kaart te brengen: wat zijn nu echt de dossiers die niet vooruitgaan en wat zijn de redenen? Dat is nu een eerste stap, waarin alles mooi wordt opgelijst. Er moeten dan inderdaad gesprekken worden gevoerd om te bekijken waar de problemen zitten bij die 20 percent. Dat is juist de oefening die de VMM nu op onze vraag aan het doen is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de omzetting van de beleidslijnen inzake geurhinder in regelgeving
- 348 (2010-2011)

De heer Bart Martens: Minister, het geurhinderbeleid in Vlaanderen mag dan relatief nieuw zijn, de voorbije jaren werden er heel wat studies en onderzoeken uitgevoerd om het effect van geurhinder op de leefkwaliteit en de gezondheid in kaart te brengen. Hoewel geurhinder als verstoringseffect niet eenduidig te definiëren valt en vaak moeilijk te meten is, staat vast dat geurhinder naast geestelijke aantasting van het welzijn ook kan leiden tot lichamelijke klachten zoals hoofdpijn, braakneigingen, verstoring van de slaap, verlies van eetlust en stress. Veel buurtbewoners die met geurhinder geconfronteerd worden, hebben daar serieus onder te lijden.

Een voorbeeld van een notoir bedrijf dat inzake geurhinder tot de verbeelding spreekt, is dat van het vilbeluik en slachtafvalverwerkingsbedrijf Rendac: een bedrijf dat een structureel probleem stelt gezien de inplanting in woongebied. Al meer dan 10 jaar worden over de geurhinder veroorzaakt door dat bedrijf in de gemeenten Denderleeuw, Affligem en Liedekerke vragen gesteld in het Vlaams Parlement. Soms blijken technische problemen aan de basis te liggen van geurproblemen of maken klimatologische omstandigheden dat de geurcontouren, de oppervlakte waar de hinderlijke geur wordt waargenomen, groter worden.

We hebben met de commissie Landbouw destijds ook een bezoek gebracht aan een champignonteeltbedrijf in Roeselare. Daar was in het verleden ook veel geurhinder, maar men is erin geslaagd om dat via technische maatregelen volledig onder controle te krijgen. Hier en daar zijn er dus ook succesverhalen op te tekenen.

Feit is dat Vlaanderen niet beschikt over structurele regelgeving inzake het inperken van geurhinder en dat er ook geen maatregelen kunnen worden genomen die een definitief einde stellen aan de overlast. Nochtans zijn er heel wat initiatieven genomen en onderzoeken uitgevoerd om het probleem te duiden en voorstellen voor remediëring te formuleren.

Ik som maar enkele voorbeelden op: de studie in opdracht van AMINAL, de Cel Lucht destijds, rond de monetaire waardering van milieuschade door geurhinder, een effectentoets voor specifieke beleidsmaatregelen en regelgeving ter beheersing van geurhinder, door de LDR-milieuadvocaten, het visiedocument 'De weg naar een duurzaam geurbeleid' van LNE (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie), nog een studie rond de monetaire waardering van geurhinder en het gebruik van de snuffelmethode en ruimtelijke regressietechnieken – toepassing voor Denderleeuw, een studie in opdracht van LNE, Milieuzonering voor geluid, geur en grof stof in Vlaanderen, Methodieken en gebruik van milieuzonering bij gebiedsontwikkeling rond bedrijven en bedrijventerreinen. En dan zijn er nog de verschillende beleidsbrieven, de verschillende MIRA-rapporten, de Handleiding behandeling van geurklachten door lokale overheden van LNE, en de actualisatie daarvan in april 2010.

In verschillende van die documenten worden heel concrete maatregelen en instrumenten voorgesteld, die kunnen helpen om effectief iets te doen aan de geurhinderproblematiek, onder andere in de Handleiding behandeling van geurklachten van LNE, waarin ook staat dat in het bijzonder die maatregelen waarover, zoals blijkt uit het advies van de Minaraad, nu al een voldoende maatschappelijk draagvlak bestaat, zullen worden geïmplementeerd. En omdat al heel wat voorbereidend werk werd verricht, zo staat in de handleiding, kunnen op relatief korte termijn een aantal concrete beleidsmaatregelen in uitvoering worden gebracht.

De vraag is dan waarom het omzetten van het voorgestelde beleid nog niet geconcretiseerd werd, waarom de aangereikte instrumenten, zoals de opmaak van een geurbeheersplan, geurkwaliteitsnormen, geuraudit, code van goede praktijk nog niet in praktijk gebracht werden en ingezet zijn in functie van het verminderen van geuroverlast. Vlaamse sectorale geurkwaliteitsnormen, die afdwingbaar zouden kunnen zijn zoals de geluidsnormen, lijken essentieel en van algemeen belang.

Daarnaast is al herhaaldelijk gesuggereerd dat er ook op het Europese niveau regelgeving zou moeten worden ontwikkeld naar analogie van de richtlijn voor de bestrijding van omgevingslawaai.

Minister, in welke mate is er al uitvoering gegeven aan de beleidsintenties rond geurhinder? Zijn er al concrete acties uitgewerkt en toegepast? Zo ja, welke en waar? Zijn er al concrete Vlaamse geurkwaliteitsnormen beschikbaar, in het bijzonder voor probleembedrijven? Bestaat er een prioritering van bedrijven die eerst zullen worden aangepakt op het gebied van geurhinder? Zo ja, om welke bedrijven gaat het? Zo neen, is het de bedoeling dat er zo'n lijst komt? Wanneer zullen de beleidsinstrumenten zoals geuraudit, geurbeheersplan en code van goede praktijk kunnen worden ingezet? Als er zo'n code van goede praktijk opgesteld wordt, zal die dan afdwingbaar zijn? Welke sancties worden bij niet-naleving in het vooruitzicht gesteld? Welke problemen moeten nog overwonnen worden vooraleer het visiedocument 'De weg naar een duurzaam geurbeleid' wettelijk kan worden verankerd in regelgeving, bijvoorbeeld via de uitbreiding van VLAREM met een hoofdstuk 'Beheersing van hinder door geur', zoals gesuggereerd door de Minaraad?

In de Handleiding behandeling van geurklachten door lokale overheden staat te lezen dat de voorgestelde instrumenten getest werden in de gemeente Beveren en de steden Vilvoorde, Gent en Ieper. Zijn de resultaten van die tests beschikbaar? Wanneer worden ze bekendgemaakt? Is er op Europees niveau sprake van het uitwerken van een richtlijn rond geurhinder? Zo niet, bestaat nog de mogelijkheid om in het kader van het voorzitterschap van België een initiatief in die zin te lanceren?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer Martens, ik sluit me graag aan bij uw vragen. Geurhinder is moeilijk te definiëren, dat weten we. Het is ook heel moeilijk te handhaven, in dit geval door de Milieu-inspectie, aangezien die normen moeilijk hanteerbaar zijn of er niet zijn.

Toch heb ik begrip voor de mensen die te maken hebben met geurhinder. Zij hebben er weinig boodschap aan dat het moeilijk te definiëren is en zo meer. Zij hebben blijkbaar, meer dan bij andere vormen van milieuhinder, het gevoel dat zij roepen in de woestijn en geen gehoor vinden. Misschien verdient de suggestie van de heer Martens om hier beleidsmatig meer aandacht aan te besteden dan tot nu toe het geval is en om te zoeken naar normering, verfijning en handhaving, toch wel aanbeveling.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Mijnheer Martens, ik wil me graag aansluiten bij deze vraag om uitleg. Ik vond het trouwens erg goed dat u de minister om een kader vraagt. U hekelt het totale gebrek daaraan. Het klopt dat wij op het vlak van hinder door omgevingslawaai veel verder staan. Iedereen kan het erover eens zijn dat deze vorm van hinder minstens even ernstig te noemen is.

Minister, ik had al een schriftelijke vraag ingediend over hetzelfde item, om wat bijkomende antwoorden van u te verkrijgen, en in tweede instantie om te proberen om dit hier te agenderen.

Het bedrijf is inderdaad gelegen in een dichtbewoonde woonzone. Ik heb het dan heel concreet over Rendac. Het is moeilijk om het niet over Rendac te hebben, want het is zowat het enige bedrijf waar we deze problemen mee ondervinden in Vlaanderen.

Het is nuttig om eens te kijken naar de andere landen, de dichtbevolkte kleine buurlanden. Snuffelmetingen die uitgevoerd zijn door OdourNet, wijzen uit dat de geur van Rendac wordt waargenomen over een gemiddelde afstand van 1,3 kilometer. Zowel in Nederland als in Denemarken, ook twee kleine en dichtbevolkte landen, is er weinig tot geen bewoning binnen de geurcontour. Bovendien zijn de stankverspreidende activiteiten in die landen ook verspreid over meerdere locaties. In Vlaanderen wordt die stank sterk gecentraliseerd op één plaats. En uiteraard zorgt dat vlakbij of midden in woonzones en dicht bij een heel belangrijk station voor de nodige overlast. Er worden ook verschillende gemeenten door getroffen.

Minister, ik wil alvast twee vragen uit mijn schriftelijke vraag lichten. Ik hoop dat u die kunt meenemen in uw antwoord. Bent u van mening dat de snuffelmetingen die vandaag al gebeuren, met voldoende objectiviteit gewaarborgd kunnen worden? Bent u van plan om op korte termijn het aantal metingen te verhogen?

Hebt u er zicht op welke noodplanning nu voorhanden is? Wat wenst u daar in de toekomst voor op te stellen? Er is een universitaire studie met betrekking tot de berekening van de milieuschade. Die zou nog niet afgerond zijn. Kunt u daarvoor een timing aangeven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het visiedocument dat door de administratie werd voorbereid en dat in 2008 door mijn voorganger aan de Minaraad is voorgelegd, heeft samen met het advies van die Minaraad van eind april 2009 de krijtlijnen uitgezet voor de uitbouw van een Vlaams geurbeleid. Zoals ik aangeef in mijn beleidsnota 2009-2014 en in mijn beleidsbrief 2011, die we binnenkort zullen bespreken, zal er gedurende deze legislatuur uitvoering worden gegeven aan die maatregelen met een voldoende ruim draagvlak.

De uitvoering is volop bezig. Ik geef u enkele voorbeelden van acties die al zijn uitgewerkt en in de praktijk hun toepassing vinden of op korte termijn zullen vinden. De laatste jaren is de registratie en opvolging van geurklachten bij gemeenten sterk toegenomen en geprofessionaliseerd onder impuls van het milieuklachtenregistratie- en opvolgingsysteem.

Daardoor wordt bij gemeenten ongetwijfeld nog meer dan voorheen belang gehecht aan een degelijke behandeling van meldingen van geurhinder.

In het in februari van dit jaar opgemaakte MER-richtlijnenboek 'Landbouwdieren' is een belangrijk hoofdstuk opgenomen met betrekking tot de geurproblematiek van varkens- en pluimveestallen. Het beoordelingskader dat momenteel in stallen-MER's wordt toegepast, is gebaseerd op onderzoeksresultaten van studies die de voorbije jaren zijn uitgevoerd. Bovendien zal ik, zoals in mijn beleidsbrief van dit jaar staat, een omzendbrief opmaken waarin alternatieve systemen voor de beperking van geurhinder bij bestaande veeteelt-bedrijven worden beschreven. Die zullen dus een leidraad vormen bij het hervergunnen in situaties waar sprake is van geurhinder.

De handleiding 'behandeling van geurklachten door lokale overheden', waar ook uit geciteerd werd en die oorspronkelijk dateert van 2002, werd herwerkt in april van dit jaar. Hoewel we er geen cijfers over hebben, vermoeden we dat nogal wat gemeenten er inspiratie uit halen om op een efficiënte en effectieve manier milieuklachten in het algemeen en geurklachten in het bijzonder te behandelen.

Geurhinder is een wezenlijk onderdeel van het thema 'hinder' van de samenwerkings-overeenkomst met gemeenten. Hierdoor worden gemeenten gestimuleerd om lokale geuroverlast aan te pakken met de middelen en instrumenten waarover zij beschikken. Ze worden daarbij ondersteund, onder meer met modelreglementen 'geurhinder' en 'verbranden van afval', met diverse handleidingen zoals 'opmaak en inventarisatie van hinderbronnen', 'opmaak van actieplannen', 'opstellen van een handhavingsprogramma voor lokale milieuhinder'. Ook op het vlak van vorming wordt in het voorjaar van 2011 voor de lokale overheden een studiedag 'geurhinder' georganiseerd waarop onder meer de afdeling Milieu-vergunningen, de afdeling Milieu-inspectie en de afdeling Luchthinder en Risicobeheer hun kennis en ervaring zullen delen met lokale milieuambtenaren en politieagenten.

De leidraad voor het instrument 'milieuzonering' is inmiddels gepubliceerd op de webstek www.milieuhinder.be. Door de voorgestelde systematiek op te nemen in milieueffecten-rapportage, door pilootprojecten te stimuleren en door de webstek stelselmatig uit te bouwen met concrete informatie voor gemeentelijke en provinciale planologen, wordt verwacht dat potentiële geurhinder bij de verschillende stadia van een gebiedsontwikkeling steeds meer op een objectieve wijze in overweging zal worden genomen.

Aan een belangrijke meetmethode, namelijk de snuffelmetingen, is de voorbije jaren hard gewerkt. Dit heeft onder meer geleid tot een code van goede praktijk voor het bepalen van de geurverspreiding door middel van snuffelploegmetingen, een code die door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) in 2008 is opgesteld in het kader van haar opdracht als referentielabo. Hierdoor is er momenteel in de praktijk een uniforme aanpak om de geurimpact in de woonomgeving van een geurbron te bepalen.

De code van goede praktijk ter voorkoming en beheersing van geurhinder van dampafvoer van commerciële keukens, is ook opgemaakt. Zodra er rond deze code van goede praktijk een consensus wordt bereikt binnen de ruime sector van de commerciële keukens, wordt zij ook kenbaar gemaakt. Het overleg met de diverse vakorganisaties is momenteel aan de gang.

In het ontwerpbesluit tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu is voor de MER-deskundigen een deeldomein 'geur' opgenomen, met inbegrip van een specifieke opleiding. De kwaliteit van de MER-dossiers voor wat het geuraspect betreft, zal daardoor ongetwijfeld nog stijgen.

Het is inderdaad zo dat de introductie van sectorale geurnormen in deel 5 van VLAREM II, onder de vorm van een grenswaarde of richtwaarde in het visiedocument als een mogelijke piste naar voren werd geschoven. Specifiek voor homogene sectoren, waarbij er meerdere gelijkaardige bedrijven in Vlaanderen aanwezig zijn, kan dit een zinvolle aanpak zijn. Daartoe is er in het verleden een lijst met prioritaire probleemsectoren opgesteld. Op basis

van die lijst zijn dosis-responsrelaties afgeleid voor de sectoren varkenshouderijen, verfspuiterijen op basis van natlak, textielbedrijven, slachterijen, rioolwaterzuiverings-installaties, groencomposteringsbedrijven en brouwerijen. Voor deze sectoren zijn dan ook al voorstellen geformuleerd van sectorale geurkwaliteitsnormen. In nogal wat individuele situaties worden die al als beoordelingskader gebruikt, zowel in MER-dossiers als in milieuvergunningsdossiers.

Inmiddels blijken ook enkele 'nieuwe' sectoren, zoals de afvalverwerkende industrie en mestverwerkingsinstallaties, sedert een aantal jaren voor nieuwe potentiële bronnen van geurhinder te zorgen. Ook deze sectoren zouden hiervoor in aanmerking kunnen komen.

Voor de operationalisering van de verschillende pistes uit het visiedocument wil ik voorrang geven aan de opties waarvoor er een draagvlak is bij de betrokken doelgroepen. Hiervoor baseer ik me op het advies dat de Minaraad over het visiedocument heeft gegeven op 29 april 2009. Hierin adviseert de raad om de introductie van sectorale geurnormen niet te ondersteunen, omwille van vraagtekens die de raad heeft bij de flexibiliteit, de kosten en de onzekerheden met betrekking tot de nauwkeurigheid van de meetmethode.

Rekening houdend met dit advies, willen we in eerste instantie op een minder stringente wijze ervaring opdoen met de ontwikkelde geurnormen en focussen op maatregelen die wel al worden ondersteund. De geurnormen zullen dan ook een belangrijk element vormen bij de sectorale aanpak via geurbeheersplannen, waarover ik straks nog meer zal vertellen. We zullen afwachten en evalueren welk effect deze maatregelen zullen hebben. Als het effect onvoldoende blijkt te zijn, kan de piste van de sectorale geurnormen in VLAREM zelf, eventueel opnieuw worden opgepikt.

Het inbrengen van sectorale geurkwaliteitsnormen voor vilbeluiken en vetsmelterijen in VLAREM acht ik hoe dan ook een minder zinvolle piste gezien het specifieke karakter van de afzonderlijke bedrijven binnen deze sector en het eerder beperkte aantal ervan. Een aanpak via de bijzondere voorwaarden in de milieuvergunning lijkt voor atypische bedrijven zoals Rendac meer aangewezen. De beslissing om dit al dan niet te doen, komt uiteraard toe aan de vergunningverlenende overheid, die de lokale omstandigheden en de historische achtergrond van de site in overweging zal nemen.

De introductie van algemene milieukwaliteitsnormen voor geur in deel 2 van VLAREM is een andere piste die ook door de Minaraad wordt ondersteund. Deze geurkwaliteitsnormen worden uitgedrukt in hinderpercentages, waarvan de waarden in functie zijn van het type gebied. Deze piste wil ik tijdens deze legislatuur verder volgen.

Sta mij toe om toch even te verduidelijken dat de geuraudit en het geurbeheersplan waarvan sprake in het visiedocument, eigenlijk geen nieuw instrumentarium is, maar een uniformisering van de bestaande geurstudie die nu al wordt ingezet in bepaalde situaties.

Mijn administratie is recent gestart met de invulling van de code van goede praktijk voor de opmaak van geurbeheersplannen en geuraudits, wat, eind 2011, onder de voorwaarde dat een consensus kan worden bereikt onder de gebruikers van deze documenten, moet uitmonden in handige werkinstrumenten voor zowel diegenen die de geurhinder veroorzaken als voor de overheden die de verantwoordelijkheid hebben om de burgers te beschermen tegen onaanvaardbare hinder.

Voor diegenen die de geurhinder veroorzaken, kan de code van goede praktijk beschouwd worden als een vorm van zelfregulering. De inhoud ervan is dus geen formele verplichting, maar is wel aanvaard door de sector. Het succes ervan zal sterk afhankelijk zijn van de erkenning van het probleem en de motivatie van de sector om de geurproblematiek aan te pakken.

De vergunningverlenende en toezichthoudende overheden kunnen de code van goede praktijk als leidraad gebruiken bij de uitvoering van de hun toegewezen taken. De afdwingbaarheid

ervan kan worden verhoogd door onder meer een verwijzing ernaar in VLAREM II, een integrale opname ervan als bijlage bij VLAREM II, of een aparte vaststelling ervan door de Vlaamse Regering, zodat er een soort rechtsgrondslag voor bestaat. Omdat de code nog in opmaak is en de gesprekken hierover met de verschillende stakeholders nog moeten plaatsvinden, vind ik het momenteel nog te vroeg om een beslissing te nemen over de wijze van verankering van deze code van goede praktijk.

Zoals ik reeds heb aangegeven, wil ik ook de geurhinder van bestaande veeteeltinrichtingen aanpakken door de opmaak van een omzendbrief waarin alternatieve systemen voor de beperking van geurhinder bij deze bedrijven worden opgenomen. Die zullen een leidraad vormen bij het hervergunnen en in situaties waarbij echt sprake is van geurhinder.

Zoals uit mijn antwoorden al is gebleken, zullen elementen uit het visiedocument op diverse plaatsen in regelgeving kunnen worden verankerd. De meeste mogelijkheden zijn er in het VLAREM-II-besluit. Toevoegen van een hoofdstuk ‘beheersen van hinder door geur’ in deel 6 van VLAREM II, een idee dat door de Minaraad ook wordt gesteund, biedt voornamelijk mogelijkheden om een uniform beleid te voeren in het hele gewest met betrekking tot particuliere en niet-ingedeelde activiteiten.

Het gaat dus om kleinere geurwrevel zoals vuurtje stoken, stoken in houtkachels, dampkappen, hondenpoep op het trottoir en sproeiende katers, allemaal fenomenen die in de huidige situatie door de gemeente zelf worden aangepakt via een gemeentelijk reglement, namelijk het politiereglement. Met het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet is onlangs een sluitend juridisch kader gecreëerd voor de gemeenten om deze typische vormen van openbare overlast aan te pakken. Ik wil dan ook de eerste evaluatie van de uitvoering van het Milieuhandhavingsdecreet afwachten vooraleer te beslissen of een algemeen regelgevend kader voor deze vormen van overlast nodig is.

Ik had het daarnet al even over deze handleiding. Ze werd inderdaad uitgetest door de gemeenten in de aanloop naar de eerste release, en dit van juli tot oktober 2002. De gemeenten hebben de praktijkwaarde van de handleiding uitgetest, en hun commentaren zijn verwerkt in de eerste versie van de handleiding. Deloitte & Touche en PRG Odournet, die deze opdracht toen hebben uitgevoerd in opdracht van mijn administratie, hebben hierover gerapporteerd in hun eindverslag. Dat is beschikbaar; ik kan het u laten bezorgen. Hou er wel rekening mee dat de handleiding inmiddels tweemaal werd geactualiseerd, en dat de actualiteitswaarde van dit eindverslag uit 2002 momenteel dus eerder beperkt is, maar misschien wel interessant om na te lezen.

Op Europees vlak beweegt inderdaad een en ander wat betreft de standaardisatie van meettechnieken. Zo is in 2003 de Europese norm 13725 of de ‘European Standard on Determination of Odour Concentration by Dynamic Olfactometry’ definitief goedgekeurd. Bij deze meettechniek wordt aan een ‘panel van neuzen’ in het laboratorium een reeks verdunningen van geurhoudende lucht aangeboden. De verdunning waarbij de helft van het panel de geur nog kan onderscheiden van geurhoudende lucht is een maat voor de concentratie van de geurhoudende lucht. Deze techniek heeft vooral zijn nut bij het bepalen van geurconcentraties aan schouwmonden. Belangrijker nog voor Vlaanderen is dat momenteel de laatste hand gelegd wordt aan een nieuwe Europese norm die grotendeels is gebaseerd op de expertise die de voorbije jaren met betrekking tot de snuffelmetingen is opgebouwd in Vlaanderen, en waarmee de techniek ook in Europa een algemeen aanvaarde werkwijze wordt.

Mijn administratie heeft met betrekking tot een toekomstige richtlijn naar analogie met de richtlijn Omgevingslawaai ook nog een aantal andere ideeën op papier gezet. Ik verwijs hiervoor naar het achtergronddocument bij het visiedocument, meer bepaald in hoofdstuk 4.3. Om diverse redenen is hieraan geen uitvoering gegeven. In een Europees voorzitterschap dienen immers prioriteiten te worden gelegd, de agenda moet realistisch blijven. De prioriteiten voor het Belgische voorzitterschap zijn, zoals u weet, gelegd bij onder meer

biodiversiteit en klimaatbeleid. We organiseren ook conferenties rond klimaatadaptatie en milieu en gezondheid. Daarbovenop speelt bij eerder lokale problemen zoals geurhinder ook het principe van subsidiariteit. Het is dan ook helemaal niet zeker of er momenteel veel enthousiasme is bij de andere lidstaten om binnen Europa al een initiatief rond geurhinder te lanceren.

Mevrouw De Knop, u hebt een schriftelijke vraag ingediend over Rendac. Het zijn nogal specifieke vragen die u net ook mondeling stelde. Ik zal u het antwoord op uw schriftelijke vraag bezorgen, ik heb dat nu niet bij. Het is te delicaat om dat nu uit de losse pols te beantwoorden.

De heer Bart Martens: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Er beweegt blijkbaar heel wat. In het kader van uw beleidsbrief hoor ik u zeggen dat u in deze legislatuur tot een volwaardig geurbeleid wilt komen. Ik zou willen aandringen op enige spoed bij de introductie van een aantal concrete maatregelen.

In de handleiding 'De behandeling van geurklachten' staat ook heel uitdrukkelijk dat, gelet op het voorbereidende werk dat al werd verricht, op relatief korte termijn concrete beleidsmaatregelen in uitvoering kunnen worden gebracht. Ik hoop dat we daar niet te lang op moeten blijven wachten. Ik hoop ook dat die maatregelen niet te vrijblijvend zullen zijn.

We hebben de code van goede praktijken, de omzendbrieven die wijzen op de 'best practices' van geurbehandelende maatregelen in de veeteelt en de opname van bepaalde aspecten in de richtlijnenboeken voor milieueffectenrapporten. De normen daarvoor worden nog niet als geurkwaliteitsnormen vastgelegd, maar zullen als algemeen beoordelingskader worden gehanteerd. Dat dreigt te vervallen in vrijblijvendheid.

Wie met geurhinder wordt geconfronteerd, stuit vaak op onbegrip. Hun klachten worden afgedaan als die van onverdraagzame mensen die geen geuren kunnen verdragen – "ze hadden maar moeten beseffen waar ze gingen wonen." Die mensen hebben nood aan een concreet beleidskader. Daarbij zou de suggestie van de Minaraad moeten worden gevolgd en zouden algemene geurkwaliteitsnormen in VLAREM moeten worden opgenomen. Dat zou het instrument zijn om bij de milieuhandhaving naar te verwijzen. Het zou een iets harder instrument zijn op het niveau van de vergunningverlening.

We moeten komen tot geurkwaliteitsnormen en de vertaling daarvan in sectorale milieuvergunningsvoorwaarden. In de veeteelt gaan we dat bijvoorbeeld nodig hebben om de ammoniakreductiedoelstellingen te halen die ons zijn opgelegd door Europa in de Europese richtlijn met nationale uitstootplafonds voor verzurende en ozonvormende stoffen. Ook op andere beleidsdomeinen kunnen we een dergelijke aanpak goed gebruiken. Ik stel u de algemene vraag om vrij snel te komen met maatregelen die niet blijven steken in vrijblijvendheid.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, u vat onze bekommernissen goed samen. Het klopt dat het voor de mensen die in de buurt van dergelijke installaties of bedrijven wonen, moeilijk is om enkel te verwijzen naar een algemeen kader, zolang men niets kan afdwingen. Ik denk dat we het erover eens zijn dat daar het schoentje wringt. Zelfs al komen er algemene kwaliteitsnormen, dan nog zal het zaak zijn die afdwingbaar te maken. Dit mag zeker niet lacherig worden afgedaan. Het loont zeker de moeite dat de regering erover nadenkt hoe ze dat kan doen, en dat ze misschien even over de landsgrenzen gaat kijken.

We zullen de bestaande milieuvergunningen van bedrijven moeten bekijken. Als we vaststellen dat een bedrijf op termijn niet op die locatie kan blijven, moet de regering daar de nodige stappen voor ondernemen. Ze moet daar tijdig mee beginnen. Ik wil die bekommernis benadrukken. Ik denk dat ik namens heel wat mensen spreek.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: We mogen de zaken niet te eenzijdig bekijken. Ik huiver een beetje wanneer mensen die klagen over geurhinder, als onverdraagzaam worden afgeschilderd. Ik denk dat het omgekeerde ook dikwijls het geval is.

We moeten de zaak verder concretiseren zodat er duidelijk kan worden gemeten. Het kan echter niet de bedoeling zijn een heksenjacht te ontketenen. Ik verwijs dan duidelijk naar mensen die zich komen vestigen in rustig en landschappelijk waardevol landbouwgebied, maar die dan vervolgens aanstoot nemen aan elke vorm van geurhinder die zich voordoet. Ik houd hier helemaal geen pleidooi om geurhinder te negeren. Ik zou het echter bijzonder jammer vinden indien er op dat moment nog bijkomende argumenten zouden worden aangereikt aan mensen die in landbouwgebied komen wonen, maar vergeten waar dat landbouwgebied precies voor dient.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb daar niet veel aan toe te voegen. Wij maken werk van een geurbeleid. Het probleem is natuurlijk dat geur subjectief is. Het is dan ook niet evident om daarvoor een algemeen kader te schetsen. Wij bewandelen dan ook andere pistes. Uiteraard moet er ook een stok achter de deur zijn. We maken er in elk geval werk van.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de noodzaak van een plan-MER voor de uitvoering van het Masterplan 2020
- 373 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik had deze vraag eerst ingediend bij minister Muyters. Ik meende dat het zijn bevoegdheid was als minister van Ruimtelijk Ordening. De diensten wezen me er echter op dat u bevoegd bent voor de MER-cel.

Ongeveer een jaar geleden was er het eerste referendum dat de Lange Wapper en het BAM-tracé wegstemde. We hebben die eerste verjaardag vorige maand gevierd. We hebben ook kennis genomen van de beslissing van eind september die een bijgestelde versie van de regeringsbeslissing van maart over het Masterplan 2020 inhield.

In deze beslissing werd de Oosterweelverbinding in een veel ruimer kader geplaatst en werd voorzien in ingrepen op het Albertkanaal, de A102, de R11, de R4 in Gent en het Waasland. Dat wil zeggen dat de scope van de werkzaamheden aan de Scheldeoeververbinding tot ver buiten Antwerpen werd verlegd.

In antwoord op een interpellatie stelde de minister-president dat de Oosterweelverbinding zelf niet meer zal worden opgenomen in een plan-MER. Voor de Oosterweelverbinding wordt enkel nog voorzien in een nieuw gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP), een project-MER en een bouwvergunning.

Toch is het duidelijk dat in de logica van het bereikte akkoord binnen de Vlaamse Regering en van het nieuwe Masterplan 2020 al deze grote mobiliteitsprojecten intrinsiek samenhangen. Een aantal voorbeelden maakt dat duidelijk. De ingrepen die moeten gebeuren op de A102 en de R11, hebben sowieso gevolgen voor wat er gebeurt op de ring rond Antwerpen. Ik denk dan aan het al dan niet scheiden van het doorgaand verkeer. De aanleg van een stedelijke ringweg zou mogelijk niet meer nodig zijn indien de A102 en de R11 functioneren.

Minister, wordt er, gezien de uitbreiding van de scope in het Masterplan 2020 een nieuw plan-MER opgemaakt zoals Europa oplegt? En zo niet, welke argumenten hebt u daar dan

voor? Welke zekerheid hebt u dat u die hard kunt maken bij eventuele bezwaarprocedures ten aanzien van Europa?

Als er toch een plan-MER komt, klopt het dan dat de Oosterweelverbinding daar geen deel meer van zal uitmaken en hoe verantwoordt u dat dan?

Welke timing stelt u in het vooruitzicht, rekening houdend met de goedgekeurde visienota Versnellen van investeringsprojecten van de Vlaamse Regering van 8 oktober 2010?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Peeters, u beweert dat tijdens de vergadering van de Commissie voor Mobiliteit en Openbare werken van 21 oktober 2010 zou zijn gezegd dat er geen MER moet worden opgemaakt.

De heer Dirk Peeters: Een plan-MER.

Minister Joke Schauvliege: Uw vraag betrof het GRUP. Daar staat duidelijk bij dat daar een MER voor moet worden opgemaakt. Dat staat op pagina 5 en op pagina 6 van de Handelingen van die commissievergadering.

Het Masterplan Antwerpen werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 december 2000. De plannen en de projecten die werden beschreven in dat masterplan werden onderworpen aan de opmaak van een plan-MER.

Het kennisgevingsdossier, de eerste stap in deze procedure, werd volledig verklaard op 15 mei 2003. In dat plan-MER zijn de milieueffecten van de masterplanprojecten en hun mogelijke alternatieven zoals een Oosterweelverbinding, Groene Singel, aanpassingen aan de Leien, het verlengen van een aantal bestaande tramlijnen, nieuwe tramlijnen, aanpassingen aan het Albertkanaal, aanpassingen aan sluizen, onderzocht en beschreven. Het plan-MER zelf werd door de bevoegde leefmilieuadministratie, namelijk de dienst MER, goedgekeurd op 30 mei 2005.

In de praktijk werden plannen en programma's die mogelijk bijlage I of bijlage II uit de project-MER-richtlijn konden omvatten, al onderworpen aan een planmilieueffectrapportage, voor de inwerkingtreding van het MER-decreet van 18 december 2002 op 21 juli 2004, op basis van de rechtstreekse werking van het toepassingsgebied van de plan-MER-richtlijn.

Dit goedgekeurde plan-MER werd dan gebruikt bij het plan dat een kader vormt voor het afleveren van een vergunning voor een bijlage I- of bijlage II-project. In casu werd het in mei 2005 goedgekeurde plan-MER gebruikt ter ondersteuning van, en in de procedure voor het GRUP Oosterweelverbinding. Dit GRUP werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 16 mei 2006 met een tunnel onder de Schelde en een brug tussen Noordkasteel en de aansluiting.

Het hierboven vermelde plan-MER kan nog op analoge wijze gebruikt worden voor andere RUP's om projecten mogelijk te maken in het kader van het voormelde masterplan.

Daarna volgde de opmaak van een project-MER dat door de dienst MER werd goedgekeurd op 30 maart 2007 en dat gebruikt werd in functie van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning met de bekende afloop.

Belangrijk is dat zowel in het plan-MER als in het project-MER aangetoond is dat lange tunnelvarianten geen redelijke alternatieven waren en dat zij dan ook niet op hun milieueffecten werden onderzocht.

Op 27 april 2007 werd het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM) gewijzigd en werd een striktere definitie van plan ingevoerd. Het decreet trad in werking op 1 december 2008. Het Masterplan 2020 valt niet onder de definitie 'plan' zoals opgenomen in het gewijzigde DABM. Om uitvoering te geven aan het Masterplan 2020 zal een RUP of zullen meerdere RUP's nodig zijn.

RUP's vallen wel onder deze definitie en onder het toepassingsgebied van het DABM. RUP's die het kader vormen voor het afleveren van een vergunning voor een bijlage I- of bijlage II-project uit het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 zijn van 'rechtswege plan-MER-plichtig' voor zover zij geen kleine wijziging of een klein gebied van lokaal belang omvatten. Met andere woorden, indien er voor de uitvoering van projecten uit het Masterplan 2020 RUP's nodig zijn en indien ze onder de bovenvermelde definitie vallen, zullen zij onderworpen worden aan een planmilieueffectrapportage.

De Oosterweelverbinding, nu ook in de nieuwe tunnelvariant, valt onder de aanleg van een autosnelweg. Het RUP dat ervoor zal worden opgemaakt, is dus van rechtswege plan-MER-plichtig. Aangezien in vorige milieueffectrapporten dergelijke tunnelvarianten niet op hun milieueffecten werden onderzocht, kan er niet op deze rapporten teruggevallen worden. Trouwens, de Oosterweelverbinding zoals bepaald in de beslissing van september is een bijlage I-project zodat er in functie van de stedenbouwkundige vergunning, op basis van de huidige regelgeving, ook een project-MER noodzakelijk is. Er is geen ontheffingsmogelijkheid.

Op basis van het decreet van 8 mei 2009 werd voorzien in de decretale mogelijkheid om een ontheffing van plan-MER-plicht te verlenen voor plannen die reeds het voorwerp hebben uitgemaakt van een eerdere rapportage. Voor het nieuw op te maken GRUP dat nu een lange tunnelvariant mogelijk moet maken, kan men het voormelde plan-MER of project-MER niet gebruiken. De lange tunnelvarianten werden immers niet op hun milieueffecten onderzocht.

Men zou ook via de voormelde kleine wijzigingen van een bestaand plan kunnen terugvallen op een mogelijk onderzoek tot milieueffectenrapportage, dus de screening plan-MER-plicht. In het kader van een screening moet men echter nog steeds in een onderzoek kunnen aantonen dat het voorliggende plan geen aanzienlijke milieueffecten kan veroorzaken. Aangezien dat op het eerste gezicht moeilijk is aan te tonen, onder meer omdat het plan een bijlage I-project, namelijk een autosnelweg, mogelijk maakt, is de opmaak van een plan-MER mijns inziens dan ook het meest wenselijk.

Op de volgende vraag kan de administratie niet meteen een antwoord geven, aangezien het proces in de visienota nog niet concreet genoeg is uitgewerkt qua timing. Acties worden omgezet tegen de zomer van 2011. Ik zal samen met mijn collega's die betrokken partij zijn, omdat ze bevoegd zijn voor respectievelijk Ruimtelijke Ordening en Openbare Werken, onderzoeken wat de mogelijkheid en de opportuniteit is om de krachtlijnen van deze nota – dus de geïntegreerde en vereenvoudigde processen – toe te passen op dit geval.

Mijnheer Peeters, ik denk dat ik duidelijkheid heb verschaft, mocht er nog onduidelijkheid zijn geweest bij u over de plan-MER-plicht.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Voor mij was het inderdaad duidelijk. Ik zal even toelichten waarom ik die vraag heb gesteld. We hebben in de commissie Openbare Werken pas het plan-MER voor de Brusselse ring gehad. Als ik dan zie wat de nieuwe plannen van het Masterplan 2020 voor Antwerpen en omgeving inhouden, dan zou het me sterk verbazen mocht men daar vlug doorheen kunnen fietsen met een bouwvergunning, een GRUP en een project-MER. Zo had ik het antwoord van de minister-president echter wel begrepen. Ik heb het hem tweemaal gevraagd. Ik stel vast dat uw antwoord formeler is en dat u toch wel zegt dat de plan-MER-procedure moet worden gevolgd. Dat stelt me deels gerust.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb hier het verslag van de bespreking in de commissie Openbare Werken waarnaar u verwijst. Dat is volgens mij ook duidelijk, maar blijkbaar is er een interpretatieprobleem. Ik was er niet, maar als ik de tekst lees, lijkt er me geen ruimte voor discussie te zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyssens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een betwisting tussen de Vlaamse Milieumaatschappij en de grindsector omtrent vuilwaterheffing
- 410 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Minister, sinds 2000 worden drie bedrijven uit de grindsector in Limburg geviseerd door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) om vuilwaterheffing te betalen op hun proceswater. In de grindsector zijn er vijftien bedrijven actief en ze hanteren allemaal een gelijkaardig productieproces. Aangezien die bedrijven geen vuil water veroorzaken door hun productieproces – het water gaat terug naar de plaats van oorsprong en wordt gebruikt om het materiaal te spoelen waartussen het wordt opgepompt – werd steeds bezwaar aangetekend tegen de VMM-aanslagen.

Aan het verzamel- of programmadecreet van eind 2006 werd een artikel toegevoegd dat aangaf dat grindbedrijven werden ontheven van de vuilwaterheffing uit het productieproces, voor zover het water terug zou worden geloosd in het watersysteem waaruit het oorspronkelijk werd gepompt, zodat er inderdaad geen vervuiling is. Dit artikel kwam tot stand na amendering door het parlement van een regeringsvoorstel ter zake. Bij de parlementaire behandeling van het amendement op het oorspronkelijk ingediende voorstel, stelde de heer Erik Matthijs, die samen met uw huidige collega, mevrouw Crevits, met de huidige voorzitter van deze commissie en met de voormalige voorzitter, de heer Patrick Lachaert het amendement mee ondertekende, dat het artikel een interpretatief karakter heeft.

De VMM heeft hier verrassend genoeg geen rekening mee gehouden en houdt tot op vandaag vol dat het artikel in kwestie slechts van toepassing was vanaf 1 januari 2007, daarin ondertussen gesteund door een vonnis in eerste aanleg te Gent op 27 april 2010. Tijdens de pleidooien erkende de advocaat van de VMM weliswaar dat de heer Matthijs in het parlementair verslag heeft aangegeven dat het ging om een interpretatief artikel, maar dat dit verder niet expliciet was opgenomen in het artikel zelf, en dus zonder belang is. Uiteraard is het betrokken grindbedrijf daartegen in beroep gegaan.

Het gevolg is dat drie van de vijftien grindmaatschappijen nog opgescheept zitten met miljoenenaanslagen vanwege de VMM tot en met het kalenderjaar 2006, met de bijhorende bezwaarprocedures, en dat die veel kosten, behoeft geen betoog. Dit legt een hypotheek op de verdere uitbouw en de toekomst van deze bedrijven, maar betekent uiteraard ook een concurrentievervalsing en discriminatie, door het toedoen van de arbitraire aanslagen vanwege de VMM. De hardnekkigheid waarmee de VMM deze zaken doorzet, is trouwens merkwaardig. Nadat de geviseerde grindmaatschappijen bezwaar hadden aangetekend tegen hun vuilwaterheffing, die destijds was gebaseerd op wat de grondwaterpompen hadden opgepompt, is de VMM dan nog een stap verder gegaan. De maatschappij is begonnen met het belasten van het gerecycleerde water uit de bezinkingsbassins – begrijpe wie kan. Dat heeft uiteraard aanleiding gegeven tot een explosie van het heffingsbedrag, met een factor 5 à 10.

Deze aanslagen worden nu als argument gebruikt om te stellen dat het retroactief ontheffen zware financiële consequenties zal hebben. Nochtans heeft toenmalig minister van Leefmilieu Peeters dat destijds, in 2006, ontkend. Hij heeft toen aangegeven dat deze dossiers geen budgettaire weerslag hadden, want er was geen rekening mee gehouden in de begroting.

De procedures in beroep kosten hoe dan ook veel geld, tijd en energie aan het bedrijfsleven én aan het Vlaamse Gewest. Ze hypothekeren de toekomst van de bedrijven en doen afbreuk aan de wil van dit parlement om die grindbedrijven te ontheffen van die afvalwaterheffing.

Minister, gaat u ermee akkoord dat het hier om een interpretatief artikel gaat en dat de VMM desgevallend moet worden aangezet tot een retroactieve ontheffing en terugbetaling?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Ceyssens, het huidige artikel 35bis, paragraaf 7, van de Oppervlaktewaterenwet werd ingevoerd via een amendement van de Vlaamse volksvertegenwoordigers Matthijs, Lachaert, Martens en Crevits, u allen bekend. Dit amendement had tot doel een voorstel van de Vlaamse Regering beter te formuleren, in overeenstemming met wat in de memorie van toelichting werd verduidelijkt. In de verantwoording voor het amendement werd het volgende gesteld: "Het betreft een interpretatieve bepaling, waaruit blijkt dat de grindwinningssector voor haar ontginnings-activiteit niet beantwoordt aan de definitie van heffingsplichtige, opgenomen in artikel 35bis, paragraaf 3, van de Oppervlaktewaterenwet." Belangrijk is dus dat het niet alleen tijdens de parlementaire behandeling was dat het interpretatieve karakter werd vermeld, maar ook in de verantwoording van het amendement, wat vergelijkbaar is met de memorie van toelichting van een ontwerp van decreet. Ik denk dus dat de decreetgever duidelijk heeft aangegeven wat de bedoeling was van de toevoeging van die paragraaf 7 van artikel 35bis aan de Oppervlaktewaterenwet.

Op 27 april 2010 heeft de rechtbank te Gent in de zaak van de VMM tegen Kempens Kiezelbedrijf Gebroeders Heymans echter een vonnis uitgesproken waarin werd gesteld dat aan de betrokken bepaling geen terugwerkende kracht kan worden verleend, omdat in het decreet van 22 december 2006 is bepaald dat het decreet in werking treedt op 1 januari 2007 en er geen afzonderlijke datum van inwerkingtreding voor het bewuste artikel is opgenomen. Voor een interpretatieve bepaling valt te betwijfelen of dat nodig is. Tegen dit vonnis werd dus beroep aangetekend. Dat is de stand van zaken. Mocht het u interesseren, ik denk dat die uitspraak een openbaar stuk is en dus ter beschikking is.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Minister, het verblijdt me dat u bevestigt wat ik hier heb gesteld. Het bedroeft me anderzijds dat we moeten vaststellen dat de VMM tegen de wil van de decreetgever in blijft volharden in de boosheid. Ik reken dan ook op de vroegere mede-indieners om dan maar een decretaal initiatief te nemen, desnoods met een amendering binnen het verzameldecreet, om aan deze farce een einde te maken.

De heer Bart Martens: Ik schrik toch, minister. We gaan volgende week beginnen met de bespreking van de begroting. Ik ga ervan uit dat het geld moet worden teruggestort of niet invorderbaar is, want ik heb nog altijd niet begrepen of de heffingen destijds al dan niet betaald zijn.

Minister Joke Schauvliege: Die zijn voor een stuk betaald.

De heer Bart Martens: Het gaat voor een stuk over een terugstorting en een niet langer invorderbare heffing. Op het moment dat we inderdaad met retroactiviteit dat artikel zouden toepassen, over welke budgettaire impact gaat dat? Ik kan me best inbeelden dat het serieus kan oplopen.

Minister Joke Schauvliege: Het bedrag dat effectief al geïnd is, gaat om 1 miljoen euro.

De heer Bart Martens: En de vorderingen?

Minister Joke Schauvliege: Dat gaat ongeveer om 4 miljoen euro. In totaal spreekt men over 5 miljoen euro, maar effectief terugstorten zou 1 miljoen euro bedragen.

De heer Bart Martens: Ik ga ervan uit dat er voor die 1 miljoen euro geen middelen in de begroting zijn ingeschreven. Wordt er op een of andere manier nog op die 4 miljoen euro gerekend?

Minister Joke Schauvliege: Het bedrag van 4 miljoen euro dat niet geïnd is, is ook niet ingeschreven.

De heer Bart Martens: Ik herinner me nog heel goed, mijnheer Ceyssens, dat we, toen we hier onder Limburgse inspiratie het amendement hebben ingediend, gezegd hebben dat we met de gegevens die we hebben en het feit dat het water afkomstig is en geloosd wordt in hetzelfde gesloten systeem, dat niet kunnen interpreteren als een vuilwaterlozing zoals die voor de heffingsplichtigen staat gedefinieerd. Ik moet voorzichtig zijn met wat ik zeg, want ik merk op dat de advocaten onze verslagen zeer goed lezen. Ik weet niet of het altijd de bedoeling is op het moment dat men een interpretatief artikel invoert dat het met terugwerkende kracht gevolgen heeft voor een verkeerde interpretatie die in het verleden is toebedeeld. We hebben bijvoorbeeld in de Codex Ruimtelijke Ordening een interpretatief artikel ingevoerd wat betreft het plaatsen van zonnepanelen geïntegreerd op een hellend dak. Dat moet niet langer beschouwd worden als strijdig met dakbedekkingsvoorschriften in BPA's of verkavelingsvergunningen of dergelijke. De vraag stelt zich dan in hoeverre gerechtelijke uitspraken of uitspraken van vergunningverlenende overheden die wel wegens strijdigheid met dat soort voorschriften de vergunning hebben geweigerd, herroepen kunnen worden. Ik stel gewoon de vraag. U overvalt ons natuurlijk een beetje met die vraag om uitleg, maar het lijkt me niet zo evident om altijd die terugwerkende kracht in te roepen. Ik denk dat dit verder juridisch moet worden uitgezocht en ik weet ook niet in hoeverre we dit soort vragen ten gronde kunnen behandelen op het moment dat er juridische procedures lopen door het Vlaams Gewest. Ik weet ook niet wat ons reglement daarover zegt.

Ik ga ervan uit dat we het dossier te gepasten tijde eens ten gronde moeten bekijken, ook met de visie van de Vlaamse Milieumaatschappij die wel haar redenen heeft om voet bij stuk te houden. Ik denk dat het nogal gevaarlijk is om hic et nunc of volgende week bij programmadecreet ineens de terugwerkende kracht via nieuwe decretale aanpassing te gaan inroepen zonder de stelling te kennen van onze eigen Vlaamse administratie.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Pacta sunt servanda. De geest van de beslissing destijds was heel duidelijk. Verder kan een klein kind uit het productieproces an sich, zoals u het zelf hebt uitgelegd, zoals de minister het heeft uitgelegd en zoals ik het heb uitgelegd, afleiden dat men op die manier geen vuil water produceert. Ik stel vast dat we een wetgevend initiatief nemen om dat te corrigeren. Daarover wordt de nodige toelichting gegeven en we stellen vast dat onze eigen Vlaamse Milieumaatschappij los daarvan verder gaat. Dan zie ik vandaag geen enkele reden meer om het niet juridisch op te lossen. Ik vind het jammer dat we dat initiatief moeten nemen en dat we hier vandaag zelfs nog over moeten discussiëren, want het haalt onze geloofwaardigheid als wetgevende macht voor een stuk onderuit.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het instellen van twee inbreukprocedures door de Europese Commissie tegen België wegens de niet-naleving van de Europese regelgeving door Vlaanderen
- 422 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: De Europese Commissie heeft twee inbreukprocedures gestart tegen België wegens de niet-naleving van de Europese milieuwetgeving. De eerste inbreukprocedure gaat over de nieuwe richtlijn betreffende luchtkwaliteit. Die wil de concentratie fijne stofdeeltjes in de lucht beperken en de luchtverontreiniging verminderen tot een voor de volksgezondheid en het milieu aanvaardbaar niveau. Daarnaast stelt de richtlijn

terecht dat het publiek beter moet worden geïnformeerd over de risico's van verontreiniging. De EU-lidstaten moesten de richtlijn uiterlijk 11 juni 2010 in nationale wetgeving hebben omgezet. Omdat de Commissie daarover geen informatie kreeg van België, stuurde ze een aanmaning.

Ondertussen heeft de Europese Commissie blijkbaar van het Waalse Gewest vernomen dat het daar wel al in wetgeving werd omgezet, maar van Brussel en Vlaanderen heeft men niets gehoord. Daarom is men gestart met een inbreukprocedure. Als ons land in gebreke blijft, kan de zaak voor het Europees Hof worden gebracht.

De tweede inbreukprocedure gaat over de plannen voor het beheer van de stroomgebieden. Het is de bedoeling dat de lidstaten ervoor zorgen dat alle grond- en oppervlaktewater uiterlijk tegen 2015 in goede toestand verkeert. De stroomgebiedplannen zouden een volledig overzicht moeten geven van de problemen voor elk stroomgebiedsdistrict en specifieke noodzakelijke maatregelen moeten opsommen om de opgelegde doelstellingen te halen. Ook hier zou België verzuimd hebben die beheersplannen in te dienen bij de Europese Commissie. Dat alles is natuurlijk extra pijnlijk op een ogenblik dat u, minister, het voorzitterschap van de EU-Raad voor Milieu waarneemt.

Daarom heb ik voor u de volgende vragen. Waarom werd de richtlijn betreffende luchtkwaliteit nog niet in Vlaamse decreetgeving omgezet en wat is de stand van zaken? Wanneer denkt u dat te doen? Hoe zult u reageren op de Europese inbreukprocedures? Welke verklaring heeft u voor het feit dat de stroomgebiedbeheersplannen niet bij de Europese commissie zijn ingediend? Wat is de stand van zaken en wanneer zal dat dan wel gebeuren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe heeft gelijk dat er wat vertraging is opgelopen bij de omzetting van de Europese richtlijn Luchtkwaliteit. De richtlijn zal in Vlaamse wetgeving worden opgenomen niet door middel van een decreet, maar door middel van een besluit van de Vlaamse Regering, zoals dat eerder ook voor andere soortgelijke richtlijnen rond luchtkwaliteit is gebeurd. De Vlaamse Regering heeft het ontwerp in eerste lezing op 23 juli 2010 principieel goedgekeurd. Aangezien het hier gaat om milieukwaliteitsnormen, is het advies van de SERV en de Minaraad een volgende wettelijk voorziene stap. Deze raden hebben hun gunstig advies uitgebracht op 23 september 2010. De agendering op de Vlaamse Regering voor goedkeuring in tweede lezing is voorzien voor vrijdag 12 november. Daarna dien ik nog het advies van de Raad van State aan te vragen, die daarvoor een adviestermijn van 30 dagen heeft. Eens dit advies binnen is, kan de Vlaamse Regering het besluit definitief goedkeuren en kan publicatie in het Belgische Staatsblad plaatsvinden. We kunnen dat begin volgend jaar verwachten.

De vertraging is opgelopen tijdens het complexe voorbereidingsproces, dat aan de eerste lezing is voorafgegaan. De omzetting van de richtlijn vereist niet alleen de omzetting van de wetgeving in juridische teksten zelf, met de consultatie tussen de betrokken diensten die daarbij horen, maar ook het ontwikkelen van een aantal bijkomende beleidsondersteunende initiatieven, zoals enkele nieuwe verplichtingen op het gebied van meting en modellering van de luchtkwaliteit, de opmaak van saneringsprogramma's voor bepaalde kritische zones en rapportering hierover aan de Europese Commissie.

Aan de Europese Commissie heb ik naar aanleiding van de ingebrekestelling gemeld dat het verdere wetgevingstraject zo snel mogelijk zal worden doorlopen en dat het opnieuw geagendeerd staat op 12 november. Ik heb daarvoor een uitdrukkelijk tijdspad aan de Europese Commissie gecommuniceerd. De Commissie kan in beginsel in deze fase van de inbreukprocedure instemmen met een bijkomende periode van 3 maanden, als deze periode nodig is om de omzetting volledig rond te krijgen. Ik verwacht dan ook dat in februari 2011 de Commissie deze inbreukprocedure, wat Vlaanderen betreft, zonder verder gevolg zal kunnen staken.

Sinds 8 oktober 2010 is Vlaanderen in orde met de stroomgebiedbeheersplannen. De plannen werden op die dag vastgesteld door de Vlaamse Regering en elektronisch gerapporteerd aan de Europese Commissie. Dat staat ook zo vermeld op de website van de Europese Commissie. De officiële schriftelijke aanmelding gebeurde de volgende dagen. De Europese Commissie heeft hiervoor een ontvangstbevestiging overgemaakt. Aangezien ook Vlaanderen in gebreke gesteld wordt in het met redenen omkleed advies, kan enkel worden geconcludeerd dat de briefwisseling niet tijdig de betrokken diensten bereikt heeft en dat het met redenen omkleed advies ten aanzien van Vlaanderen zonder voorwerp is. Normaal gezien, is het formeel in orde. Ik hoop op die manier een deel van uw bezorgdheid te hebben weggenomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse bijdrage aan de Fast Start Financing in uitvoering van het Kopenhagenakkoord
- 424 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, in het Kopenhagenakkoord van 18 december 2009, tot besluit van de Klimaatconferentie van Kopenhagen, zijn, in lijn met de principes van het klimaatverdrag, door de geïndustrialiseerde landen een aantal engagementen genomen voor de financiering van maatregelen die de ontwikkelingslanden nemen om zich aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering en om hun emissies te verminderen. Een financiële steun van 30 miljard dollar werd op korte termijn (tot 2012) en 100 miljard dollar op lange termijn (tegen 2020) in het vooruitzicht gesteld om de ontwikkelingslanden te helpen om maatregelen te nemen tegen de klimaatverandering.

De beloofde ‘fast start financing’ moet zo snel mogelijk (2010-2012) financiële middelen genereren om concrete acties tegen de klimaatverandering op te starten. De Europese Unie engageerde zich om 2,4 miljard euro bij te dragen als fast start financing. Deze concrete financiële belofte moet bijdragen aan een herstel van het vertrouwen van de ontwikkelingslanden in de klimaatonderhandelingen.

In het bijzonder in de aanloop naar de klimaatconferentie in Cancun is het dan ook belangrijk dat deze belofte op een transparante manier wordt hardgemaakt. Om de transparantie van het project te vergroten, heeft Nederland in opdracht van de Europese Unie een website gebouwd waar de lidstaten hun ‘fast start financing’ kunnen registreren en daarmee publiek kunnen maken welke bijdrage ze leveren en hoe die zal worden besteed.

België engageerde zich om 150 miljoen euro bij te dragen aan de door Europa beloofde ‘fast start financing’, te betalen in drie schijven verdeeld over de jaren 2010, 2011 en 2012. Het is echter niet duidelijk hoe ons land deze middelen concreet zal vrijmaken en wat de bijdragen van de federale, respectievelijk gewestelijke overheden zijn. Op de website van de campagne kunnen we alvast lezen dat de federale overheid in 40 miljoen euro voorzien heeft in de begroting van 2010 en dat ook het Waalse Gewest een bijdrage van 2 miljoen euro heeft toegezegd. Vlaanderen wordt niet vermeld.

Minister, in aanloop van de Conferentie van Nagoya kondigde u de toezegging aan van de dienst Ontwikkelingssamenwerking van 10 miljoen euro voor het REDD+- programma (Reducing Emissons from Deforestation and Forest Degradation in Developing Countries), in de strijd tegen wereldwijde ontbossing.

Minister, is er een verdeelsleutel voor de federale overheid en de gewesten voor de 150 miljoen euro die op korte termijn zal worden vrijgemaakt? Zo ja, hoe ziet die verdeelsleutel

eruit? Zo nee, hoe zal het engagement van België dan worden nagekomen? Heeft Vlaanderen in middelen voor ‘fast start financing’ voorzien in de begroting van dit jaar en de volgende jaren? Zo ja, om hoeveel euro gaat het? Van welke begrotingspost komen deze middelen? In welke projecten wil Vlaanderen de middelen voor ‘fast start financing’ investeren? Hoe en door wie wordt bepaald naar welke projecten het geld zal gaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, zoals u zelf ook aanhaalt, heeft België zich bij monde van de federale regering geëngageerd om in 150 miljoen euro te voorzien in het kader van de ‘fast start financing’, die loopt van 2010 tot en met 2012.

Voor 2010 heeft de federale overheid zelf al 40 miljoen euro vooropgesteld. Dat is aangemeld op de website die door de Nederlandse regering is gecreëerd om het vertrouwen in de ‘fast start financing’ op te krikken. Hoe zit het voor de overige jaren en voor het resterende bedrag? Er is nog geen verdeelsleutel om af te spreken wat Vlaanderen doet, wat België doet en wat Wallonië doet. Het is ook niet evident om vooruitgang te boeken omdat de federale regering ontslagnemend is en het moeilijk heeft om een aantal financiële engagementen in lopende zaken af te handelen.

Wil dat zeggen dat er niets komt? Zeker niet. Ter uitvoering van het overeengekomen aandeel in de Belgische bijdrage tot de ‘fast start financing’ zal het Vlaamse Gewest zijn bijdrage leveren. Het is de bedoeling om het in de begroting in te schrijven, zodra er een akkoord is. Het is voorbarig om het er nu al in te schrijven, omdat er intern nog geen akkoord is, maar bij de eerstvolgende begrotingscontrole kan dat perfect worden opgelost.

Over wie zal bepalen welke projecten ondersteund moeten worden, kan ik nog niet veel duidelijkheid geven. Belangrijk is dat België als lidstaat van de Europese Unie een niet-onaanzienlijke toezegging heeft gedaan en er ook al uitvoering aan heeft gegeven. Aldus wordt vertrouwen opgebouwd bij de andere onderhandelingspartners. Dit ondersteunt het vertrouwen dat er in Cancun moet zijn. Er moet worden gestreefd naar een positief resultaat. Dat is de stand van zaken.

De heer Bart Martens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb begrepen dat we moeten wachten op de eerste begrotingscontrole. Dat neemt niet weg dat we nu al zien dat, zonder een akkoord over de verdeelsleutel, het Waalse Gewest al 2 miljoen euro heeft vrijgemaakt en in zijn begroting heeft ingeschreven, veronderstel ik.

Zelfs zonder een akkoord over de verdeelsleutel, moeten we ons engagement al tonen. We zijn – vooralsnog – welvarender dan Wallonië. Ik vind dat we moeilijk minder kunnen doen dan Wallonië. We weten ook dat we in de 150 miljoen euro wellicht een grotere bijdrage zullen moeten leveren dan de 2 miljoen euro die Wallonië nu levert. Ik reken er toch op dat we bij de eerste begrotingscontrole werk maken van ons aandeel, ook al is nog niet met zekerheid beslist hoe het aandeel er uiteindelijk zal uitzien, want dat zal afhangen van het akkoord over de verdeelsleutel.

Ik hoop ook dat de verdeelsleutel wordt opgenomen in het debat dat we nog zullen hebben over de verdeling van de opbrengst van de veiling van emissierechten, de verdeling van de doelstellingen hernieuwbare energie, de verdeling van de doelstelling die we nog moeten realiseren voor de reductie van de CO_2-uitstoot. Er moeten nog veel akkoorden inzake lastenverdeling worden gesloten. Het is een goede zaak om dit daaraan te koppelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de werking van het Milieuhandhavingscollege
- 425 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, het Milieuhandhavingscollege, dat officieel van start ging op 1 september 2009, is samengesteld uit een voorzitter, een ondervoorzitter, vier effectieve en vier plaatsvervangende bestuursrechters, een griffier en een adjunct-griffier, een beleidsmedewerker en twee managementassistenten – in totaal dus elf mensen.

Uiteraard konden voor die korte operationele periode in 2009 nog geen resultaten of officiële cijfers bekend worden gemaakt. Intussen zijn we toch een heel eind verder, maar ook voor dit jaar zijn er nog geen officiële cijfers beschikbaar. Op de website van het college kan men toch lezen dat het aantal uitspraken van dat college tot nog toe zeer beperkt is. Voor 2010 beperkt de output van het rechtscollege zich tot één beslissing, één arrest geveld op 30 september 2010. Hoeveel zaken uiteindelijk nog hangende zijn, kan ik op basis van de gegevens op de website niet bepalen. Het Milieuhandhavingscollege heeft wel werkgroepen, acht in totaal, opgestart. Het college geeft verder ook vormingen en verzorgt de eigen externe representatie. Ik beweer dan ook niet dat ze helemaal niets doen.

Het contrast met de Raad voor Vergunningsbetwistingen binnen de ruimtelijke ordening, een administratief rechtscollege dat we op het einde van de vorige legislatuur in het leven hebben geroepen, is zeer groot.

In het jaarverslag 2009-2010 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen staat te lezen dat niet minder dan 55 arresten met betrekking tot vordering tot schorsing, 31 arresten met betrekking tot vordering tot vernietiging, 23 arresten met betrekking tot de niet-tijdige betaling van het griffierecht en 12 beschikkingen met betrekking tot de niet-regularisatie heeft geveld. Het eerste dossier is begin oktober 2009 ontvangen. Toen het jaarverslag van de Raad voor Vergunningsbetwistingen werd opgesteld, was het aantal ingediende dossiers al tot 750 opgelopen. Dat is het dubbel van het geraamde aantal.

Decretaal is bepaald dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen met vijf raadsleden zou werken. Een aantal posities is in de praktijk niet ingevuld. Er zijn slechts drie raadsleden aangesteld. Daarnaast zijn ook twee griffiers en vijf adviseurs ingeschreven. Niet al die vacatures worden ingevuld.

Het Milieuhandhavingscollege telt elf mensen. Los van de plaatsvervangers zijn hier zes rechters aangesteld. Ze hebben het gepresteerd op een jaar tijd welgeteld één arrest te vellen. Daarnaast zitten we met de Raad voor Vergunningsbetwistingen, die minder mensen telt en door zaken wordt overspoeld. De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft een hele waslijst aan arresten geveld. Ten gevolge van de grote toestroom aan beroepsprocedures kunnen ze echter niet langer tijdig beslissingen nemen.

De oprichting van de administratieve rechtscolleges was bedoeld om komaf te maken met de bottleneck bij de Raad van State. De proceduretermijnen zijn daar immers zeer lang. Indien we op deze manier blijven werken, dreigt echter ook in de behandeling van zaken door de Raad voor Vergunningsbetwistingen een flessenhals te ontstaan.

De discrepantie tussen beide rechtscolleges is duidelijk en geldt niet enkel voor de personeelsbezetting, maar ook voor de werking zelf. Het ligt natuurlijk niet aan het Milieuhandhavingscollege dat daar geen of vrij weinig zaken aanhangig worden gemaakt. Op deze manier zetten we onze schaarse mensen en middelen echter niet op een efficiënte wijze in. Ik zou zelfs het tegendeel durven te beweren.

Minister, hoe verklaart u de geringe instroom van dossiers bij het Milieuhandhavingscollege? Worden daar geen zaken aanhangig gemaakt of is er elders een andere remmende factor? Zijn

de toezichthouders nog niet vertrouwd met het instrument van de administratieve boetes of zo? Hoeveel zaken zijn nu uiteindelijk hangende? Ik kan dat niet uit de informatie op de website afleiden.

Hebt u, samen met de minister van Ruimtelijke Ordening of zelfs met de minister van Bestuurszaken, al stappen gezet om tot een samenwerking tussen beide rechtscolleges te komen? Die samenwerking zou dan tot een gezamenlijke, meer doelmatige inzet van mensen en van middelen moeten leiden.

Ik herinner me dat de commissie-Berx in haar aanbevelingen voor een eenvormig administratief rechtscollege met verschillende kamers heeft gepleit. Alle administratieve rechtbanken in Vlaanderen en de rechtscolleges die we in de toekomst misschien nog willen oprichten, zouden in die koepel kunnen opgaan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, de geringe instroom in de periode tussen 1 september 2009 en 30 september 2010 is te wijten aan het feit dat het Milieuhandhavingscollege als orgaan van laatste aanleg in het sanctioneringssysteem past. Het sanctioneringssysteem is op 1 mei 2009 in werking getreden en heeft een uitgebreid voortraject.

De oorspronkelijke versie van het Milieuhandhavingsdecreet is op 1 mei 2009 in werking getreden. De naar het milieubeheerrecht uitgebreide versie geldt sinds op 25 juni 2009. Anders gezegd, de wetgeving die het bestuurlijk beboetingsstelsel in het leven roept, is nu 18 maanden oud. Concreet is het pas sinds respectievelijk 1 mei 2009 en 25 juni 2009 mogelijk wetsovertredingen overeenkomstig het nieuwe systeem vast te stellen en in de beboetingsprocedure te loodsen.

Vooraleer een dossier het Milieuhandhavingscollege kan bereiken, moet het een parcours doorlopen. Dit parcours, dat bij de verbalisering of bij het verslag van vaststelling start, bedraagt gemakkelijk 8 maanden. Samengeteld leiden de termijnen die in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid zijn bepaald, tot een voorafgaand procedureparcours van 14 maanden. De schatting van 8 maanden gaat ervan uit dat de verbalisanten, de parketten en de beboetingsambtenaren de hun toegekende termijnen niet uitputten. Voor milieu-inbreuken bedraagt het parcours gemakkelijk 4 maanden. Samengeteld leiden de in het decreet bepaalde termijnen tot een voorafgaand procedureparcours van 6 maanden. De schatting van 4 maanden gaat ervan uit dat de verbalisanten en de beboetingsambtenaren de hun toegekende termijnen niet uitputten.

Dit betekent dat het procedureparcours voor het Milieuhandhavingscollege 8,5 maanden bedraagt. Gezien het voorafgaand dossiertraject bij de parketten, kon de dossierstroom bij het Milieuhandhavingscollege bijgevolg mathematisch pas vanaf de lente van 2010 enigszins op gang komen en pas vanaf de herfst van 2010 tot een noemenswaardige uitstroom aan beslissingen leiden.

Dit gegeven is ingebed in de teksten die de werking van het beboetingsstelsel regelen. De Vlaamse decreetgever en de Vlaamse Regering hebben ervoor gekozen het Milieuhandhavingscollege toch reeds op 1 september 2009 van start te laten gaan. Deze timing heeft het college de gelegenheid geboden de nodige voorbereidingen inzake de eigen werking te treffen. We mogen niet vergeten dat het om een volkomen nieuwe structuur gaat. Alvorens volkomen operationeel te kunnen worden, moesten een aantal oprichtingstaken worden uitgevoerd.

De heer Martens heeft een vergelijking met de Raad voor Vergunningsbetwistingen gemaakt. Volgens mij kunnen beide colleges onmogelijk met elkaar worden vergeleken. Dit geldt zeker voor de instroom en de uitstroom. Daar zijn een aantal redenen voor.

In de eerste plaats is er een verschil in type van eerste aanleg. Bij het Milieuhandhavingscollege is de eerste aanleg gecentraliseerd bij één instantie, namelijk de Afdeling

Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (AMMC). Deze instantie wordt door een structurele onderbezetting gekenmerkt. Hierdoor ontstaat een flessenhals die de instroom van beroepen beperkt. Bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen is de eerste aanleg gecentraliseerd bij vele instanties, namelijk de gemeenten en de stedenbouwkundige ambtenaren. Dit garandeert een constante en omvangrijke instroom.

In de tweede plaats is er een verschil met betrekking tot het type van uitspraken. Indien niet aan een aantal vormvereisten is voldaan of wanneer de griffierechten niet tijdig zijn betaald, kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen dossiers haast ogenblikkelijk afhandelen. De arresten waarin dossiers op grond van deze omstandigheden worden afgehandeld, vormen een belangrijk gedeelte van de afgehandelde casuïstiek.

De huidige procedureregels van het Milieuhandhavingscollege bevatten geen mogelijkheden om analoge dossiers na een vereenvoudigde procedure af te sluiten. Dergelijke dossiers moeten, hoe gebrekkig ze ook mogen zijn, steeds de volledige procedure doorlopen. In de toekomst zullen nieuwe procedureregels wel in een analoge vereenvoudigde procedure voorzien.

In de derde plaats is er een verschil met betrekking tot de start van de werking. De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft bij zijn oprichting in september 2009 onmiddellijk veel dossiers ontvangen. De Raad van State heeft immers onmiddellijk het hangende geheel van juridische geschillen inzake stedenbouwkundige beslissingen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen overgemaakt.

Aangezien het Milieuhandhavingsdecreet een heel nieuw systeem aan bestuurlijke geldboetes heeft ontwikkeld, waren er geen hangende beboetingsdossiers die zo maar aan het nieuwe college konden worden overgemaakt. Het eerste dossier is pas in februari 2010 en het merendeel der dossiers is pas vanaf juni 2010 gearriveerd. De keuze om het Milieuhandhavingscollege gelijktijdig met de eerste aanleg op te starten en de flessenhals op dat laatste niveau hebben ertoe geleid dat de eerste uitspraken pas eind 2010 zijn gedaan.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Milieuhandhavingscollege hebben reeds een zekere mate van synergie verwezenlijkt. Dat is het geval op het vlak van de huisvesting. Recent zijn beide colleges samen gehuisvest. Dit houdt in dat ze gebruik kunnen maken van gemeenschappelijke kantoorruimtes, vergaderzalen, zittingszalen en archiefruimtes en ook van een gezamenlijke bibliotheek. Dit is ook het geval op het vlak van de inzet van het griffiepersoneel. Om de permanentie van de diensten te verzekeren, wordt personeel gemeenschappelijk ingezet.

Samen met mijn collega Muyters onderzoek ik in overleg met de voorzitters van het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen hoe nog meer synergie kan worden bewerkstelligd, zowel op het vlak van de ondersteuning als op het vlak van een gemeenschappelijke inzet van bestuursrechters.

Ik merk bovendien op dat collega Bourgeois momenteel de mogelijkheid onderzoekt om een Vlaams bestuurscollege op te richten naar aanleiding van een voorstel van de Commissie Investeringsprojecten onder leiding van mevrouw Cathy Berx. Hierin zouden de verschillende bestaande sectorale Vlaamse administratieve rechtscolleges worden geïntegreerd. Op 1 oktober 2010 heeft het Departement Bestuurszaken aan het Milieuhandhavingscollege formeel de vraag gesteld of de oprichting van een Vlaams Bestuurscollege een goede beleidsoptie zou zijn. Het Milieuhandhavingscollege heeft hier in eerste instantie positief op geantwoord. Het Milieuhandhavingscollege is van oordeel dat de oprichting van een bestuurscollege een reële vooruitgang kan bieden op het vlak van een efficiënte en effectieve inzet van personeel en middelen. Bij de samensmelting moet evenwel rekening worden gehouden met de specificiteit van de huidige rechtscolleges. In ieder geval loopt deze zaak en wordt er volop voort aan gewerkt. Ik hoop wat van uw vrees te hebben weggenomen.

De heer Bart Martens: Ik ben blij dat er al wordt samengewerkt tussen beide rechtscolleges en er een verdere samenwerking wordt bestudeerd, bijvoorbeeld het delen van de bestuursrechters. Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag hoeveel zaken er momenteel hangende zijn. U zegt dat de instroom op gang kan komen vanaf de lente 2010, het eerste dossier is in februari 2010 aanhangig gemaakt. De vraag was hoeveel rechtszaken er sinds de lente zijn aanhangig gemaakt omdat men dan kan extrapoleren voor het hele jaar hoeveel zaken het Milieuhandhavingscollege onder zijn hoede krijgt.

Minister Joke Schauvliege: Ik verneem dat het tien zaken zijn.

De heer Bart Martens: De discrepantie blijft dan toch bestaan. Ik heb begrip voor het feit dat u de lange doorstroomtijd aanhaalt van de procedures zodat de eerste instroom pas in de lente 2010 kon plaatsvinden en de eerste uitstroom in de herfst 2010. Als ik dat cijfer van slechts tien zaken vergelijk met wat de Vlaamse Raad voor Vergunningenbetwistingen maandelijks op zijn bord krijgt, is dat een serieus verschil. Het is een extra argument om werk te maken van een eenvormig Vlaams administratief rechtscollege, en in de aanloop daartoe van een betere samenwerking en eventueel het delen van de bestuursrechters om middelen en mensen optimaal te spreiden.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb daar nog iets aan toe te voegen bij monde van mijn medewerker.

De heer Michiel Boodts, kabinetsmedewerker: We maken inderdaad werk van een betere synergie en van een samensmelten tot een Vlaams bestuursrechtscollege. Wat het eerste punt betreft, hebben we hier te maken met een totaal nieuw systeem. Een bestuurlijke geldboete bestond vroeger niet. Die is nu ingevoerd, maar moet zijn weg nog vinden. De maatregel is slechts 18 maanden oud en moet zijn eigen weg nog gaan. De parketten moeten er nog vertrouwd mee geraken en zaken naar milieuhandhaving doorsturen om bestuurlijke geldboeten te laten opleggen. Dat moet zijn beloop nog krijgen.

De Raad voor vergunningsbetwistingen is een bekend contentieux dat is overgenomen van de Raad van State. De hangende dossiers zijn bij hen terechtgekomen. Het Milieuhandhavings-college is een volledig nieuw college met een totaal nieuw systeem. Het is normaal dat er discrepantie is tussen het aantal dossiers van de Raad van Vergunningenbetwistingen en het Milieuhandhavingscollege.

De voorzitter: Het incident is gesloten

■